Jaargang 115. Vrijdag, 31 October 1856. No. 131.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

Verkiezing.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen*, —

Gezien art. 11 van het koninklijk besluit van den 9den November 1851 (*Staatsblad no.* 142), volgens 'twelk er jaarlijks, in de maand November, eene VERGADERING van KIESGEREGTIGDEN wordt gehouden, om de plaatsen aan te vullen der LEDEN van de KAMER van KOOPHANDEL en FABRIJKEN, die met het einde des jaars aan de beurt van aftreding zijn, of die door overlijden of andere oorzaken zijn uitgevallen;

Gezien de missive van de KAMER van KOOPHANDEL en FABRIJKEN te *Groningen* van den 23sten dezer, no. 52, houdende kennisgeving, dat de Heer **H. B. ONNES** zijn **ontslag** als **lid der Kamer** neemt, —

Maken bekend, dat op **Zaturdag den 29sten November 1856**, van des voormiddags tien tot des namiddags een uur, in het RAADHUIS dezer Gemeente, in de RAADZAAL, eene VERGADERING van KIESGEREGTIGDEN zal worden gehouden, tot het KIEZEN van EEN LID der KAMER, ter aanvulling der plaats opengevallen door het ontslag van den Heer H. B. ONNES;

Voorts, dat de LIJST der KIESGEREGTIGDEN op de SECRETARIJ dezer Gemeente voor de belanghebbenden ter lezing is gelegd, en dat de bezwaren tegen die lijst, hetzij die den klager, hetzij die andere ingezetenen betreffen, gedurende acht dagen na den dag dezer aankondiging, bij het GEMEENTEBESTUUR kunnen worden ingeleverd, waarover hetzelve alsdan beslist en daarvan aan de belanghebbenden kennis geeft, terwijl deze gedurende acht dagen na de beteekening dezer beslissing, bij de GEDEPUTEERDE STATEN in hooger beroep kunnen komen.

Dat de STEMBRIEFJES *acht dagen vóór* den bovenbepaalden dag der Vergadering van Kiesgeregtigden, aan dezelve zullen worden gezonden.

Eindelijk worden de belanghebbenden herinnerd aan de nagemelde bepaling betreffende de vereischten om als lid van de Kamer van Koophandel en Fabrijken benoembaar te zijn:

»Om tot lid eener Kamer benoembaar te zijn, wordt »vereischt, dat men den ouderdom van 30 jaren hebbe »bereikt, wone ter plaatse waar de Kamer gevestigd is, en »aldaar gedurende ten minste vijf jaren bestuurder eener »onderneming van handel of van fabrijkwezen, of in eenige »met die takken van nijverheid in verband staande betrek»king zij geweest.

»Consuls van vreemde Mogendheden zijn niet benoembaar."

GRONINGEN, 25 October 1856.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

Herbesteding.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* zijn voornemens, door hunnen GECOMMITTEERDE, in bijzijn van Mr. J. L. TRIP, Rentmeester van de *Stads Veenen* en *Ter Apel*, bij enkele inschrijving op nieuw aan te besteden:

Het **AANLEGGEN** van een **KUNSTWEG** van **GRIND** of **VERBRIJZELDE KEIJEN** in den Weg of Aardebaan van de Klapbrug bij het bovenste Verlaat in de *Wildervank*, langs het *Stads Nieuwe Kanaal*, tot de Klapbrug over de 1ste Veenhuizer doorsnijding, lang, met inbegrip der Klapbruggen, 8940 Ellen.

Deze Herbesteding zal plaats hebben op dezelfde Voorwaarden, waarnaar de Aanbesteding heeft plaats gehad, met deze verandering van art. 8, dat Inschrijvingen worden aangenomen met bijlevering van Zoden of Plaggen, en zonder bijlevering van Zoden of Plaggen; welke Voorwaarden van heden ter lezing liggen, behalve ter SECRETARIJ dezer Gemeente, ten KANTORE van den opgemelden RENTMEESTER te *Groningen* en bij den Heer R. REIJNDERS S.ZN., Opzigter van de Stads Veenen te *Stads-Kanaal*, bij welke tevens nadere inlichtingen zijn te bekomen: te *Groningen* in DEN DOELEN, en bij de Kasteleins UITHOFF, EEKHOFF, TEN HAVE, Wedw. BONTEKOE en de Wedw. DE JONGE, alle aan de Groote Markt; bij TIDDENS in de *Korenbeurs*, PLAAT in het *Blaauwe Paard*, VISSERS in de *Zon*, J. A. HEIKENS in de *Zwaan*, bij de Wedw. N. DE MULDER in het *Wapen van Amsterdam*, bij de Wedw. RASKER op den hoek van het *Ameland*, in de STADS HERBERG en in de SLINGERIJ buiten de Apoort, bij den Kastelein MIDDELKOSTER bij de Ebbingepoort, en bij R. R. ELEMA in *de Altena*, te *Zoutkamp* bij den Kastelein S. H. WOLDRINGH, te *Warfhuizen* bij A. NANNINGA, te *Winsum* bij de Erven WIERSEMA, te *Bedum* in het GEMEENTEHUIS, te *Onderdendam* in het ZIJLVESTERHUIS en bij den Kastelein JAN KNOOP PATHUIS, te *Appingedam* bij de Kasteleins EVERS, WIERSUM en HOUWING, te *Delfzijl* bij de Kasteleins TER STEEG, HAZENHOEK, HEMMES, S. J. DE VRIES en VAN GOOR, te *Ten Boer* in het GEMEENTEHUIS, te *Termunterzijl* bij den ZIJLWAARDER, te *Martenshoek* bij de Wedw. MEURS, te *Zuidbroek* bij den Kastelein MONKHORST, te *Winschoten* bij Mejufvr. WISSEMAN en den Kastelein N. HEMMES, te *Nieuwe Schans* bij A. J. VERNIERS VAN DER LOEFF, te *Veendam* en *Wildervank* in de GEMEENTEHUIZEN, te *Stads-Kanaal* bij den Verlaatsmeester J. J. HUIZINGA, te *Bareveld* bij R. H. NIEBOER, te *Grijpskerk* bij de Wedw. DE BOER, te *Zuidhorn* in het GEMEENTEHUIS, te *Noordhorn* bij den Kastelein A. H. WIERINGA, te *Usquert*, te *Oude* en te *Nieuwe Pekela* in de GEMEENTEHUIZEN.

De op zegel geschreven INSCHRIJVINGSBILJETTEN, ingerigt overeenkomstig de algemeene Voorwaarden, **vermeldende de aanneming met of zonder bijlevering van Zoden of Plaggen**, moeten vóór of uiterlijk op **Vrijdag den 31sten October 1856** aan het RAADHUIS worden bezorgd.

De opening der BILJETTEN en de provisionele toewijzing aan den laagsten Inschrijver, onder nadere goedkeuring, zal in het openbaar plaats hebben op **Zaturdag den 1sten November 1856**, des voormiddags te tien uur, in een der Vertrekken van het Raadhuis.

GRONINGEN, 16 October 1856.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

BUREAU VAN POLITIE.

Gevonden en ter **herkenning** gedeponeerd:
1) Een **gouden DOEKSPELDJE.**
2) Eene **zilveren DOEKSPELD** met KETTINGJES waaraan BOMMETJES hangen.

NIEUWSTIJDINGEN.

RUSLAND.

De Keizer heeft eene ukase uitgevaardigd, volgens welke het voortaan aan alle vreemde handelaren en industriëlen, behoudens eenige uitzonderingen, vergund is vrijelijk in Rusland te komen. Tot dus verre waren daaraan dikwijls zeer lastige formaliteiten verbonden en werd het ook niet zelden aan de vreemdelingen verboden, in dat rijk binnen te dringen.

Overeenkomstig die ukase, zullen de Russische legatiën in het buitenland thans aan allen, wier gedrag niet van dien aard is dat het geweigerd moet worden, passen naar Rusland afgeven.

TURKIJE.

Volgens telegrafisch berigt uit Konstantinopel, heeft het Turksche ministerie zijn ontslag ingediend. In hoeverre de Engelsche gezant, lord *Redcliffe*, hier wederom de hand in gehad heeft, kan nu nog niet juist worden opgegeven, maar reeds was deze diplomaat eenige dagen er op uit geweest om het ministerie omver te werpen ten behoeve van den vroegeren groot-vezier *Reschid*-pacha, zijnen gunsteling.

Indien werkelijk eene kabinetsverandering tot stand gekomen is, dan zou die gebeurtenis, naar vermoed wordt, in verband staan met de voortdurende aanwezigheid van Oostenrijksche troepen en van Engelsche oorlogsschepen binnen het Turksche gebied, waartegen, naar de stellige verzekering der ministeriële bladen van Parijs, door de Porte geprotesteerd is, hetgeen van de zijde der Oostenrijksche regering ontkend is geworden.

Dat de Porte daartegen werkelijk heeft geprotesteerd, werd te Parijs als een uitgemaakt feit beschouwd; men voegde er bij dat de Porte besloten had, krachtens de bepalingen van het Parijsche vredesverdrag, de Turksche zeeëngten reeds op den 28sten dezer maand voor alle vreemde oorlogsvlaggen te sluiten; en men zag daarin eene belangrijke zege, door Frankrijk met Ruslands bijstand op Oostenrijk en Engeland behaald. Men voegde daarbij de opmerking, dat het Fransche gouvernement thans op verscheidene gewigtige punten niet met het Engelsche, maar integendeel met het Russische overeenstemt.

Volgens den Londenschen *Morning Post*, zal ook na den 28sten Oostenrijk de Donauvorstendommen blijven bezetten en zal het Engelsche eskader de Zwarte zee niet verlaten tot dat Rusland alle volgens het vredesverdrag op hetzelve rustende verpligtingen zal hebben nagekomen.

(Een later telegrafisch berigt meldt, dat de Sultan het ontslag der ministers ingediend, niet heeft aangenomen.)

ITALIE.

Aangaande de Napelsche kwestie is er voor heden geen ander nieuws dan 'tgeen hierachter onder de telegrafische berigten is opgenomen.

— Aan een Katholijk blad wordt uit Rome het volgende geschreven: »De gedenkzuil ter eere van de onbevlekte ontvangenis van *Maria* staat reeds, schoon nog omhuld, gereed op het Spaansche plein. De standbeelden zijn voltooid; aan de vier hoeken van het voetstuk moeten de profeten aangebragt worden, die de komst van *Maria* hebben voorspeld, n.l.: *Ezechiël*, *David*, *Jesaias* en *Mozes*. Deze kolossale standbeelden zijn van marmer. Dat van de H. Maagd; 'twelk de kolom bekroonen zal, is van brons en door *Obici* gegoten. De slang, welke *Maria* vertrapt, is gelijk men weet, door eene gedwongen inschrijving van *Mazzini* betaald. Deze volksman had uit Londen een wissel van ongeveer zeshonderd gulden aan eenige arme partijgangers te Rome gezonden. De brief en de wissel werden aan de post onderschept, het geld verbeurd verklaard en tot het genoemde einde besteed."

Wij nemen dit artikel letterlijk over zooals wij hèt vonden, en willen er alleen de opmerking bijvoegen, dat het aan hen die de moeder van den Zaligmaker meenen te kunnen vereeren door het oprigten van een steenen beeld, toch niet welgevallig kan zijn, dat dit beeld mede wordt bekostigd door gelden aan anderen ontnomen.

— Uit Genua wordt de aankomst gemeld van de Keizerin-moeder van Rusland, met een gevolg van omstreeks zestig personen. Verscheidene hooggeplaatste personen zijn haar tot aan het meer, gezegd Lago Maggiore, te gemoet getrokken. Koning *Victor Emmanuel* heeft de Vorstin aan het stationsgebouw opgewacht.

— Volgens de *Gazetta Piemontese* is den 21sten dezer lord *Minto*, de bekende vriend en beschermer der Italiaansche revolutionnaire partij, te Turijn aangekomen. Bij de herinnering aan zijne bedrijvigheid in de jaren 1849 en aan zijne onlangs in het Engelsche parlement gedane heftige uitvallen tegen de conservatieve partij en Oostenrijk, moest natuurlijk het vermoeden ontstaan, dat dit bekwame werktuig van *Palmerston*, in dit oogenblik zekerlijk niet uit hoofde eener pleizierreis, nogmaals den Italiaanschen bodem betreedt.

SPANJE.

Het ministerie *Narvaez* heeft met groote bezwaren van politieken en ook van volkshuishoudelijken aard te worstelen en wordt daardoor in zijn bestaan zelf bedreigd: hierin stemmen de jongste berigten overeen. Zoo lezen wij in een schrijven van een onpartijdige hand het volgende: »In Spanje is men geenszins gerust omtrent de politieke toekomst des lands, daar het ministerie *Narvaez* zoo haastig en in zulk eene rigting voortgaat, dat het niemand kan zeggen, waar het zal stilstaan. Heeft het noodig en regtvaardig geacht de desamortisatie te staken; doch de veiling der in de doode hand zijnde goederen was een belangrijke steun voor de schatkist en voor het staats-crediet; die steun weggevallen zijnde, is het vertrouwen der kapitalisten, binnen en buiten 's lands, weder aan het wankelen geraakt, en kan de schatkist alleen staat maken op de gewone inkomsten, die zelfs voor de loopende uitgaven niet of naauwelijks toereikend zijn.

»De vrienden van den maarschalk *O'Donnell* geven nog de hoop niet op, om zich weder te doen gelden. Andere staatsmannen zijn in de weer ten behoeve van de zaak der Carlisten; weder anderen pleiten voor een schoolsch stelsel van half-liberale begrippen, terwijl ten hove onder de personen, in wier midden de Koningin verkeert, het absolute vorstengezag als het redmiddel in de tegenwoordige gesteldheid van Spanje beschouwd wordt; en in dat gedwarrel weet de maarschalk *Narvaez* niet, waar hij steun zoeken en aan welken aandrang hij toegeven moet.

»Onder al de zaken, die aan het bewind zorg baren, is de volksvoeding welligt nog de moeijelijkste en gewigtigste. De prijzen der levensmiddelen hebben in Spanje eene schier ongeloofelijke verhooging ondergaan, welke voor alle volksklassen drukkend wordt. Het gouvernement heeft bevel gegeven om te Marseille tarwe op te koopen, en ontvangt daarvoor van de Spaansche bank een renteloos voorschot van hoogstens zestig millioen realen."

De *Gaceta de Madrid* van den 21sten behelst een besluit der Koningin, waarbij aan het Spaansche leger eene nieuwe organisatie en eene grootere getalsterkte gegeven wordt. In den aanhef daarvan wordt gezegd, dat het leger thans niet aan al de vereischten der militaire dienst kan voldoen en, wat zijne getalsterkte aangaat, niet in evenredigheid is met de staande legers der andere natiën, en dat de eervolle stand van den krijgsman in Spanje gezonken is en opbeuring behoeft. Verder wordt de provinciale militie, die tot hiertoe als eene reservemagt beschouwd werd, bij het active leger ingelijfd, en worden andere bepalingen gemaakt, waardoor de effective sterkte van het leger van 70,000 man gebragt zal worden tot 120,000 man; een cijfer hetwelk het nog nooit in vredestijd bereikt heeft.

DUITSCHLAND.

Te Offenbach in Hessen-Darmstad is den 24sten dezer eene verschrikkelijke gebeurtenis voorgevallen. Een graveur, *Schumacher* genaamd, was voor het landgeregt gedaagd om eene gevangenisstraf van vier weken te ondergaan, tot welke hij, wegens beleediging, was veroordeeld. Op zijne vraag, dat hem de straf mogt worden kwijtgescholden, of dat de uitvoering mogt worden uitgesteld, heeft de landregter een weigerend antwoord gegeven, op grond dat het hem niet geoorloofd was, den loop van het regt te belemmeren. Daarop heeft de veroordeelde eene pistool voor den dag gehaald, en den landregter, een bejaard en in zijnen kring geacht persoon, door het hoofd geschoten; met een tweede schot en verscheidene dolksteken den griffier getroffen, en daarna den geregtsdienaar met eenige dolksteken doodelijk gewond. Hij heeft de vlugt genomen, maar kort daarop zich zelven in een nabij gelegen bosch met messteken om hals gebragt.

ZWITSERLAND.

Volgens een vroeger medegedeeld berigt, zou de bondsraad de amnestie voorstellen der in het oproer betrokken royalisten, op voorwaarde dat Pruissen de onafhankelijkheid van dat vorstendom erkenne.

Tegen deze wending van zaken komt de *Zeit*, een ministerieël orgaan van Pruissen, ten stelligste op.

»Wij weten niet, zegt dat blad, hoe Pruissen deze verklaring zal ontvangen, en of het er in zal toestemmen, de vrijheid der gevangenen te koopen door, *nadat zulks vooraf bepaald is*, afstand te doen van zijne eigendomsregten op Neufchatel.

»Eene soortgelijke vooronderstelling schijnt ons eener groote mogendheid onwaardig. Het is niet te denken dat Pruissen veel hecht aan het bezit van het klein Zwitsersch kanton. De geografische afzondering, waarin dat gewest verkeert, maakt er de uitoefening van het eigendomsregt vrij kostbaar, waarvoor in de belastingen geen schadeloosstelling gevonden wordt.

»Maar er is altijd een *regt* in het spel, en hoewel Pruissen vrijwillig van zijne regten afstand kan doen, kan het zich die niet laten ontnemen, tenzij door onweêrstaanbaar geweld.

»Ons komt het voor, dat eene amnestie der gevangenen elke andere handeling moest *voorafgaan*, zelfs vóór Pruissen kon onderzoeken, of het niet verkieslijk ware niet op de uitoefening van zijne eigendoms- en souvereiniteitsregten aan te dringen, welken maatregel het niet als prijs eener concessie zou nemen, maar èn in het algemeen belang van den vrede en de rust van Europa, èn in dat van het vorstendom en zijne bewoners."

Het *Preusz. Wochenbl.*, mede deze zaak besprekende, zegt dat Pruissen eene bemiddeling door de groote mogendheden gaarne zou aangeboden zien, omdat de houding der heerschende partij in Zwitserland alle uitzigt benam, om de zaak met goed gevolg zonder die bemiddeling te behandelen, en het blad wijst Engeland aan, als de roeping hebbende en in staat zijnde, in het belang van beide partijen eene vereffening tot stand te brengen. De stappen, bij den Duitschen bond te doen, worden door dit blad niet gebillijkt.

— De groote aardbeving van 1356 is den 18den en 19den dezer te Bazel op plegtige wijze herdacht. Men weet hoe die aardbeving de toen reeds aanzienlijke stad binnen weinige uren bijna geheel verwoestte, zoodat geen huis, kerk of klooster verschoond bleef, terwijl een hevige brand het werk der vernieling voltooide; hoewel de inwoners zoo spoedig mogelijk de vlugt namen, werden 300 menschen door de neervallende steenen gedood. Het 500jarig aandenken dier ramp kenmerkte zich door een groot godsdienstig feest. Des morgens van den 18den werden 4000 kinderen in vijf kerken verzameld en hun de beteekenis van den dag voor oogen gesteld. Des namiddags togen 16 gilden, 2500 in het zwart gekleede mannen, voorafgegaan door de muzijk en het vaandel der stad, onder het gelui van alle klokken naar de Munsterkerk, waar professor *Hagenbach* de feestrede hield; des avonds was de Munsterdom geïllumineerd. Den volgenden dag hadden muzikale uitvoeringen plaats, terwijl milde giften aan de armen zijn geschonken.

GROOT-BRITTANJE.

De nabij Gosport gelegerde soldaten van het vreemden-legioen hebben daar zulke verregaande ongeregeldheden en baldadigheden gepleegd, dat 400 mariniers tegen hen moesten worden afgezonden tot het herstellen der rust. Toen echter de troepen ter plaatse der wanordelijkheden aankwamen, waren de rustverstoorders verdwenen.

— Eene groote *levende* cachelot, uit West-Indië te Southampton aangebragt, werd j.l. Zaturdag in eene half met water gevulde kano van daar naar Londen overgevoerd, waar dit zeemonster in den zoölogischen tuin van Regentspark bewaard zal worden.

— De directeuren van de Atlantische telegraafmaatschappij hebben onlangs proeven genomen, om zich te overtuigen of de tegenstand, dien het koperdraad op verre afstanden aan den electrischen stroom aanbiedt, hunne onderneming zoude kunnen belemmeren. Eene Londensche telegraafmaatschappij, wier liniën door geheel Engeland loopen, liet gedurende den nacht maatregelen nemen, dat eene onafgebrokene verbinding van 1000 mijlen tot stand gebragt werd. De door *Morse* bestuurde proeven deden alle vrees voor bezwaren verdwijnen.

FRANKRIJK.

Eene der voorname redenen, welke aanleiding gegeven hebben tot de bekende nota in den *Moniteur*, als zouden de Engelsche bladen zich aan laster hebben schuldig gemaakt jegens de Fransche regering, is daarin gelegen, dat de *Times* onlangs bekend gemaakt had, dat er personen in de omgeving van den Keizer zijn, wier rijkdom snel is toegenomen en wel bepaald dat van een der ministers. De laatste heeft daarop zijn ontslag aangeboden, maar dit was geweigerd en daarentegen de bedoelde uitval tegen de Engelsche pers in den *Moniteur* opgenomen.

De Engelsche bladen bemoeijen zich allen met die nota. De algemeene aanmerking is, dat de beschuldiging meer waarde zou gehad hebben, als de reden, waarom het Fransche gouvernement zoo zeer verontwaardigd is, naauwkeuriger was opgegeven en de bladen, welke men bedoelt, bepaald waren aangewezen. De *Daily News* beweert, dat de Engelsche pers de Fransche zaken moet bespreken, omdat men in Frankrijk zelf de vrijheid der drukpers heeft aan banden gelegd; dat die pligt zal nagekomen worden, wat de *Moniteur* ook uit de hoogte kome vertellen, maar dat men daarom het goede, dat de Fransche regering sticht, niet mag voorbijzien, en vooral geene beleedigingen opnemen, die in kroegen op hare plaats zijn, maar niet in de kolommen eener onafhankelijke dagbladpers.

Ook de Belgische dagbladen leveren beschouwingen over het artikel in den *Moniteur*, en vergelijken de gedragslijn die de Fransche regering tegenover Engeland volgt, met hare handelwijze in gelijke omstandigheden jegens België. Terwijl men voor eenige maanden de voorgegeven buitensporigheden der Belgische bladen bij de vierschaar van geheel Europa aanbragt, en trachtte die regering te dwingen tot eene wijziging der wetgeving op de drukpers, vergenoegt zich thans de gebieder van Frankrijk, nu de Engelsche bladen op hunne beurt hem de waarheid durven zeggen, met een beroep te doen op het gezond verstand van het Engelsche volk. » Welk een verschil in houding! — zoo schrijft men uit Brussel. — Aan den eenen kant, als het een zwak volk betreft, trotsche taal en bedreigingen; aan den anderen kant, tegenover eene magtige natie, zoetsappige woorden, onderdanigheid zelfs. Wat hiervan ook zij, algemeen wordt geoordeeld dat het artikel in den *Moniteur* nutteloos en ongepast was, omdat de eenige uitwerking die het had, deze was, dat het publiek is te weten gekomen dat de Engelsche bladen (die het nooit leest) opgevuld zijn met beleedigingen en lasteringen tegen den Keizer, en hunne kwaadwilligheid tot smaad en hoon uitstrekken."

De *Times* deelt eene als uit eene officiële bron geputte depêche mede, die hem van Parijs is toegezonden, volgens welke het Engelsche gouvernement aan het Fransche kabinet inlichtingen zou gevraagd hebben over de nota die de *Moniteur* heeft medegedeeld.

— De heer *de Kisseleff*, de Russische gezant bij het Fransche hof, is Zondag te Parijs aangekomen.

— Het budget der plaatselijke politie van Parijs, hetwelk in 1854 reeds 1,500,000 francs bedroeg, is thans tot op de enorme som van 5,854,000 francs gestegen. Er schijnt dus vrij

wat meer toe te behooren om de orde en rust in de hoofdstad te bewaren dan vroeger. Onder de pensioenen aan oude agenten toegestaan, merkt men ook een van 1000 frs. op aan den beruchten *Vidocq*, oud-chef der veiligheidspolitie.

Er is besloten tot oprigting van eene nieuwe kazerne voor de garde de Paris, ten noorden van het stadshuis. De kosten zijn geraamd op 775,000 francs. Het gedurig aanbouwen van kazernen in Parijs is een verschijnsel even opmerkelijk als de zoo even genoemde uitbreiding der politie.

De stemming van de Parijsche bevolking houdt tegenwoordig meer dan iets anders de aandacht der regering en der partijen bezig. Oproerige proclamatiën worden weder elken nacht op de huizen aangeplakt, zonder dat de politie dusverre eenen schuldige vatten kon. De overheden der provinciën zijn aangeschreven, om slechts bij uitzondering aan de werklieden reispassen naar de hoofdstad meer af te geven en hunne werkboekjes derwaarts te viseren.

— De jagtpartijen worden te Compiègne met den grootsten luister voortgezet. Volgens de daar in zwang zijnde etiquette, mogen alleen die gasten den Keizer en de Keizerin naderen, welke met den uitnoodigingsbrief een gouden knop bekomen hebben, welken de heeren in het knoopsgat en de dames op de borst dragen.

BELGIE.

De strijd tusschen de liberale en clericale organen wordt steeds met levendigheid voortgezet over de dubbelzinnigheid der geestelijkheid, welke thans de vrijheden, door de constitutie gewaarborgd, »verderfelijk" noemt, hoewel diezelfde geestelijkheid, vooral de jongere leden derzelve, in 1830 in grooten getale aan de unie hebben deelgenomen, waaruit de Belgische constitutie is voortgesproten. Een deel der meer bejaarde geestelijken, onder welke de tegenwoordige Gentsche bisschop *Delebecque*, hebben evenwel in der tijd geweigerd, niet alleen om deel te nemen aan de unie, maar om hun zegel te hechten, 't zij aan de revolutie, 't zij aan de nieuwe constitutie. Deze geestelijken hebben zelfs toen in een openbaar geschrift verkondigd, dat, uit het katholijke oogpunt beschouwd, de revolutie onwettig was in haren oorsprong, en het beginsel der vrijheid, opgenomen in de constitutie, eene door de kerk veroordeelde dwaling.

NEDERLAND.

Eerste Kamer der Staten Generaal.

Zitting van Dingsdag den 28sten October.

In deze zitting zijn ingekomen de volgende stukken:

1) eene missive van den heer *Bosch van Drakenstein*, benoemd lid van het provinciaal geregtshof in Noordholland, daarbij berigtende dat hij die betrekking aanvaard, en mitsdien opgehouden heeft, volgens de bepaling van art. 91 der Grondwet, lid der Kamer te zijn;

2) de geloofsbrieven van het nieuw benoemd lid der Kamer in de provincie Groningen mr. *A. J. van Roijen*, die gesteld zijn in handen eener commissie tot onderzoek, ten einde daarover in eene eerstvolgende zitting rapport uit te brengen;

3) 17 laatstelijk door de Tweede Kamer aangenomen wetsontwerpen.

De Kamer heeft hare afdeelingen vernieuwd; waarna de leden zich ter benoeming van voorzitters en onder-voorzitters naar hunne respective sectiën begeven hebben.

'sGRAVENHAGE, 29 October.

Bij kon. besluit van den 21sten dezer zijn o. a. benoemd, bij het 1ste regement vesting-artillerie, tot majoor, de kapiteins der 1ste klasse *P. G. Callenfels* en *J. W. Blanken*, beiden van het corps, en bij den staf van het wapen, tot magazijn-meester der artillerie van de 1ste klasse te Dordrecht, de majoor *C. König*, van het 1ste regement vesting-artillerie.

— Zoo als men weet geeft de tegenwoordige wetgeving, behoudens enkele uitzonderingen, de bevoegdheid om eigendom van vast goed bij onderhandsche zoowel als bij notariële acte over te dragen. Men wil weten, dat bij het departement van justitie het voornemen bestaat, aan de Staten Generaal eene wet in te dienen, volgens welke alle eigendomsovergangen van onroerend goed bij notariële acte zouden moeten geschieden, en men meent dit voornemen als een vervolg te moeten beschouwen op de onlangs door den minister van justitie uitgevaardigde circulaire betrekkelijk de kandidaat-notarissen.

— De minister van binnenl. zaken heeft, onder dagteekening van den 27sten dezer, aangekondigd, dat op verschillende wijze bij zijn departement is ontvangen, ten behoeve van de noodlijdenden door den watersnood van 1855, een bedrag van *f* 675,825.90; dat daarvan ter beschikking zijn gesteld van de ged. staten van Noord-Brabant *f* 118,142.76½; van Gelderland *f* 431,666,21½; van Zuid-Holland *f* 46,787.58½ en van Utrecht *f* 79,229.33½; dat de algemeene rekenschap daarvan zal worden gedaan, zoodra de vereischte berigten van ged. staten van al de voormelde provinciën zullen zijn ontvangen, wegens de verdeeling van de aan elk dezer provinciën toegekende aandeelen.

— Weinige dagen geleden zijn, naar men verneemt, naar Engeland vertrokken de hoofdingenieur van marine *Tromp* en de ingenieur van den waterstaat *Strootman*, ten einde aldaar voor rekening van het Ned. gouvernement de voornaamste dokken in oogenschouw te nemen en te onderzoeken. Zij hebben in last om zich van Engeland naar eenige havens in Frankrijk te begeven. Zij moeten daarna een project opmaken voor een nieuw droog dok te Nieuwediep, hetwelk men in drie jaren denkt te voltooijen.

— Bij eenige vrienden en vereerders van *Tollens* bestaat de vurige wensch, een gedenkteeken op zijn graf opgerigt te zien. Zij noodigen allen, die genegen zijn daartoe mede te werken, uit, tot eene zamenkomst op aanst. Donderdag, des avonds te 8 uur, in het lokaal Diligentia te 's Gravenhage.

— Dezer dagen is weder eene dier bedriegerijen met schilderstukken aan het licht gekomen, die zek r dikwerf gepleegd worden zonder dat ontdekking er op volgt. Een liefhebber, die meer geld dan kunde schijnt gehad te hebben, wilde zich van eene schilderij ontdoen, die aan *Rembrandt* werd toegeschreven, althans groote waarde had. Hij belastte zekeren kunstkooper met den verkoop, en vertrouwde hem de schilderij toe. Langen tijd bewerde de makelaar geen kooper te kunnen vinden, en eindelijk vroeg de eigenaar zijne schilderij terug, die hij, zoo hij meende, ook bekwam.

Kort daarna kreeg een kenner het stuk onder de oogen, die niet veel tijd noodig had om te bespeuren, dat de echte schilderij plaats had gemaakt voor eene onlangs vervaardigde copie. Voor een ongeoefend oog was het bedrog zeker moeijelijk te ontdekken: de barsten en zelfs de vlekken, die de vliegen op haar geweten hebben, en die zoo menig oud schilderij ontsieren, waren niet vergeten, en meesterlijk nagebootst. Die vlekken zijn intusschen zeer gemakkelijk na te maken; men neme slechts water met arabische gom en oost-indischen inkt of sepi. doope een plat borsteltje daarin, en besprenkele daarmede de schilderij, dan ziet zij er uit alsof lange jaren de vliegen haar bezoedeld hebben.

Eene andere kunstbewerking had de hier bedoelde copie nog ondergaan, die het bedrog deed ontdekken. De beste copist is niet altijd in staat alles van een meesterstuk getrouw weder te geven. Om nu de minder goed gelukte gedeelten voor het oog te verbergen wordt die bedekt met eene kunstvlek, die door de Franschen *chanci* genoemd wordt. Die vlek te maken is, zoals *Hamlet* zegt, even gemakkelijk als te liegen: men wrijve slechts met een natten doek de deelen van de schilderij, die men verbergen wil. De vochtigheid, die daardoor in het vernis blijft hangen, doet eene menigte zeer kleine mikroskopische paddestoelen ontstaan, die voor het bloote oog zich als schimmel vertoonen.

Bij ingesteld onderzoek bleek, dat de kunstkooper de hem ter hand gestelde schilderij, nadat hij er de copie van had doen vervaardigen en den liefhebber in de handen gestopt, voor een goeden prijs had verkocht; hij is door de politie reeds opgespoord en gevangen genomen.

(*K. en L.bode.*)

AMSTERDAM, 29 October.

Men verneemt dat de geachte voorzitter der arr.-regtbank alhier, de heer mr. *M. C. van Hall*, wegens gevorderden ouderdom, zijne demissie verzocht heeft uit eene betrekking, welke hij ongeveer 25 jaren met eer heeft bekleed.

— In de verleden Zaturdag gehoudene vergadering der natuurkundige afdeeling van de kon. akademie van wetenschappen, is onder anderen ingekomen een brief van den minister van binnenlandsche zaken, die verzoekt, door de akademie ingelicht te worden omtrent een door den heer *Wttewaal* den Koning aangeboden adres, waarin hij de noodzakelijkheid aantoont van de zamenstelling van een werk over *de insecten welke den landbouw benadeelen*, en voorstelt, dat eene commissie van drie leden benoemd worde om zich met die taak te belasten. Na eenige discussie, is overeenkomstig het voorstel besloten, en zijn tot leden der commissie benoemd de heeren *van der Hoeven*, *Harting* en *Miquel*, om daarover in de volgende vergadering te rapporteren.

Daarna heeft de tot dat einde benoemde commissie, bij monde van den heer *v. d. Boon Mesch*, een ontwerp-adres aan den minister van binnenl. zaken voorgedragen, over de vervalsching der eetwaren. De conclusie van het adres strekt om de aandacht der regering te vestigen op het gebrekkige der bestaande wetgeving dienaangaande, en voorziening daarin te erlangen door nieuwe wettelijke bepalingen. Daarin wordt tevens gewezen op de wet omtrent dit onderwerp in België, welke met algemeene stemmen door de volksvertegenwoordiging is aangenomen. Het voorgedragen ontwerp-adres is met algemeene stemmen goedgekeurd.

'sHERTOGENBOSCH, 28 October.

Heden had in eene plegtige zitting van het provinciaal geregtshof van Noord-Brabant, de installatie plaats van den hoog welgeb. heer mr. *J. F. C.* baron *d'Aulnis de Bourouil* in zijne ambtsbediening van procureur-generaal bij gemeld hof.

ZWOLLE, 29 October.

De Zwolsche stoomboot heeft Zaturdag l.l. gevaar geloopen van te zinken, ten gevolge van een op het Y bekomen belangrijk lek, onder aan het vlak der boot, hierdoor veroorzaakt, dat zij te zwaar beladen en daardoor aan den grond zou geraakt zijn. IJverige middelen werden dadelijk aangewend en alle pompen in beweging gebragt, zoodat het daardoor gelukte het gevaar te ontkomen. De boot heeft men boven water gehouden en terstond naar de werf te Amsterdam vervoerd, om gerepareerd te worden, zoodat men dien dag de reis terug naar Zwolle niet heeft kunnen volbrengen; de passagiers hebben daarna hunne reis per rijtuig vervolgd.

— Uit Oldenzaal wordt van den 23sten het volgende gemeld: Het vermoeden, dat het naburig graafschap Bentheim steenkolen bevat, heeft zich ten volle bewaarheid.

De sedert eenigen tijd op een half uur van Bentheim en van Gildehaus bewerkstelligde boringen hebben op slechts 15 à 20 voeten diepte rijke kolenlagen aan het licht gebragt; gisteren waren wij in de gelegenheid ons daarvan te overtuigen; wij daalden in een der boorputten, dien men van aarde ontbloot had, en bevonden ons op eene diepte van slechts 25 voeten op eenen vasten kolenbodem, terwijl de wanden in den volsten zin een kolenmuur kan genoemd worden.

De kolen schijnen van goede kwaliteit te zijn en men verzekerde ons, dat de genomen proeven uitermate bevredigend zijn; proeven in het klein genomen, leverden de bewijzen, dat dezelve zeer rijk aan gas-stoffen zijn en ongeveer 100 pCt. meer gas bevatten dan de kolen uit de mijnen te Ibbenbühren en van de Ruhr.

Het vereischt geen betoog dat deze ontdekking ook voor de ontwikkeling van het stoomwezen in het kwartier Twenthe van het grootste belang is. Bij de heeren *G.* en *H. Salomonson* te Almelo zijn reeds de eerste proeven van die steenkolen aangebragt.

Mogt er bij de regering of bij de concessionarissen van den spoorweg van Harlingen naar Rheine nog eenige twijfel omtrent de rigting van dien weg van Almelo naar laatstgenoemde plaats hebben bestaan, zoo wijst die zich thans van zelve aan langs de steenmijnen te Gildehaus en de ontdekte kolenmijnen te Bentheim.

(Wat vroeger over een te vreezen proces over den eigendom van den kostbaren grond is geschreven, was onjuist. De vorst van Bentheim kan daarop niet het minste regt doen gelden.)

ASSEN, 29 October.

Het eerste openbaar examen, op de onlangs opgerigte school voor wis- en zeevaartkunde, is den 25sten dezer gehouden. Ten overstaan van commissarissen, werd het afgenomen door de heeren *J. van Cleeff*, lector aan de akademie Minerva te Groningen, en *F. Dijkstra*, onderwijzer aan genoemde school, vroeger te Nes op Ameland, met dien uitslag, dat aan *P. C. Ardesch van Hamel*, die sedert eenigen tijd 't onderrigt van den laatstgenoemden had genoten, en die, dit maal, de eenigste kandidaat was, eene acte als tweede stuurman met eenparige stemmen is verleend.

— Ten gevolge de onlangs plaats gehad hebbende uitbesteding van levensmiddelen voor de gevangenen alhier over 1857, zal de voeding over dat jaar ongeveer op 13½ cent per persoon en dag te staan komen, hetgeen bijna 4 cent minder is dan het vorige jaar. De laagste inschrijving voor het roggenbrood was 8 cent per Ned. pd.; voor de aardappelen *f* 1,69 per mud; voor het vleesch *f* 0,39½ per Ned. pd.; voor de gort *f* 0,15$\frac{4}{100}$ per Ned. pd.; voor de lange turf *f* 33,88½ per 10,000 stuks.

GRONINGEN, 28 October.

De brand die hier eergisteren avond in het huis van den schoorsteenveger en verwer BALLI was ontstaan en die zich in het begin zeer ernstig liet aanzien, heeft zich door den ijver van het brandwezen en ook bij de volkomene windstilte, gelukkig bij dat eene huis bepaald. Binnen twee uren was men den brand meester. Het huis was tegen brandschade verzekerd; de losse goederen evenwel niet, waarvan veel eene prooi der vlammen is geworden, terwijl aan het overige aanzienlijk schade is toegebragt. De belendende huizen zijn met eene betrekkelijk geringe schade vrij gekomen.

De brand was op den zolder ontstaan, waar men bezig was met het verwerken van terpentijn, en waarschijnlijk met het licht te digt bij deze zoo gevaarlijke en ligt ontvlambare vloeistof zijn gekomen. Daaruit laat zich ook verklaren, dat de vlammen in één oogenblik zoo schielijk om zich heen grepen.

— In de akademiestad *Leiden* is dezer dagen, — gelijk voor 2 jaren in de akademiestad *Utrecht*, — door den stedelijken raad *eene gezondheids-commissie* ingesteld: — in de akademiestad *Groningen* is die door den raad voor de tweede maal verworpen. (*Ingez.*)

— Op Dingsdag den 28sten dezer hield de afdeeling der *Nederlandsche vereeniging tot afschaffing van sterken drank*, alhier hare eerste algemeene najaarsvergadering, 's avonds te acht uur, in de benedenzaal van het Concerthuis. De opkomst was niet zoo talrijk, als men gehoopt had; slechts een dertig personen zullen tegenwoordig zijn geweest. De brand, kort te voren in het huis van BALLI uitgebroken, hield gewis menig anders trouw bezoeker terug.

De spreker, die in de vergadering het woord moest voeren, begon zijne rede met op den brand door sterken drank veroorzaakt, te wijzen, en het verschrikkelijke daarvan in korte trekken te schilderen. Vervolgens deelde hij levensbijzonderheden mede van eenen merkwaardigen man in de zaak der afschaffing, J. B. GOUGH. Deze GOUGH werd te Sansgate, een klein dorp in Engeland, den 22sten Aug. 1817, geboren. Na zijne ouders verloren te hebben, ging hij op zijn twaalfde jaar met eene familie naar Amerika. Weldra geraakte hij te New-York in slechte gezelschappen, werd een volslagen dronkaard en verviel in de diepste ellende. Akelig is de beschrijving, die hij zelf daarvan mededeelt. Een menschenvriend trekt zich zijner in dien verlaten toestand aan, en wekt in zijn hart het geloof weder op aan liefde en aan God. Nu teekent hij zijnen naam onder de afschaffingsformule, en, wat strijd het hem kostte, hij blijft trouw aan zijne belofte. Straks heeft hij de achting der braven herwonnen, en treedt weldra op als verklaard tegenstander van den drank, wiens ellendige slaaf hij eenmaal was. Met woord en schrift dient hij de zaak der afschaffing. Vurig, bezield, krachtig spreker als hij, stonden er zelden op. In N.-Amerika en Engeland trekt hij duizenden door de kracht zijner taal tot zich en boeit en beweegt en kneedt de harten als was. Om maar iets te noemen: door eene enkele rede wist hij het uit te werken, dat in Londen 42,000 vrouwen eene petitie aan de Koningin teekenden, om alle kroegen te doen sluiten, vooral op Zondag.

Met groote belangstelling werd door de vergadering dit een en ander, en zoo veel meer over GOUGH aangehoord, en de lust opgewekt, om later ook van zijne redevoeringen iets te vernemen.

Nadat aldus door ds. AMSHOFF een uur gesproken was, werd eene korte pauze gehouden, waarna ds. DAMSTÉ van Hoogezand het woord opvatte en de vergadering bepaalde bij het gewigt en de waarde van zijnen naam, als afschaffer, te teekenen, terwijl hij het duidelijk deed uitkomen, hoe daarin eene zedelijke kracht is gelegen, om met goed gevolg de goede zaak te bevorderen.

Vóór men uiteenging, schreef nog een burger uit de stad, een werkbaas, die eenige knechten houdt, zijn' naam op de lijst van de leden der afschaffing; waarbij herinnerd werd, dat zoodanige lijst ter teekening ligt in de huizen van al de leden des bestuurs, de heeren ds. M. A. AMSHOFF, prof. P. HOFSTEDE DE GROOT, T. HOFKAMP, D. DE GROOT, dr. ALI COHEN en B. BRUGSMA.

Wij besluiten dit ons verslag met de bede aan elken menschenvriend, dat hij toetrede tot ons genootschap. Men rigt allerlei philanthropische instellingen op, om armoede te weren en armen bij te staan, en het grootste kwaad, dat aan ons volksbestaan knaagt, laat men voortwoeden. Men is in het algemeen eens, dat de sterke drank de kanker onzer maatschappij is; men vindt het verschrikkelijk, dat in sommige steden, ook op dorpen, het gebruik van sterken drank zoo geweldig toeneemt; men bejammert het, dat dit gebruik zoo in het volksleven is ingeweven; men betreurt het als oorzaak van veler ellende, dat hierdoor het getal van armen klimt: maar het eenvoudig, meest afdoend middel, om eene geheele verbetering te krijgen, laat men liggen; mannen in burgerstaat en kerk, van wie hier heil te wachten zou wezen, gaan het, indien ze er niet minachtend uit de hoogte op nederzien, als bestond het niet, stilzwijgend voorbij. Meenen zij, dat het niet het regte is, dit middel — welaan, laat hen optreden met eerlijke oppositie!

Deze is den opregten vriend der afschaffing veel aangenamer, dan dat onverschillig toezien. Wrijving van gedachten kan, zal nuttig zijn, en de waarheid wordt uit den strijd geboren. Wij, afschaffers, weten wat wij doen, en houden moed! (*Ingez.*)

— Naar men verneemt, zijn Woensdag l.l. ten gevolge bevelschrift dezer regtbank, in het huis van verzekering alhier gebragt twee personen, een ter zake van bedelarij en de andere wegens bedelarij en landlooperij.

— Bij de Dingsdag plaats gehad hebbende stemming ter benoeming van een lid in den gemeenteraad van *Appingedam*, in plaats van wijlen mr. L. J. VOS, is gebleken, dat van de 134 geldige stemmen op zich hadden vereenigd de heeren H. A. VERKADE 62, A. T. VOS 40, J. J. SIJDZES 26, en eenige andere personen, op welke enkele stemmen zijn uitgebragt. Er zal derhalve, bij gemis eener volstrekte meerderheid, eene herstemming plaats hebben tusschen de heeren H. A. VERKADE en A. T. VOS.

In de gemeente *Noordbroek* zijn tot vervulling van bestaande vacatures benoemd: tot lid van den raad T. H. TEN HAVE, en tot wethouder T. L. BOELEMA.

— Gisteren is de zieke koe van D. R. VAN BRUGGEN te *Hoogemeeden*, op last van den burgemeester van Aduard gedood, en is bij lijkopening gebleken dat zij aan de besmettelijke longziekte had geleden.

De overige 34 schijnbaar gezonde runderen van dezen veehouder, zijn daarna door den heer BILLROTH tegen de besmettelijke longziekte ingeënt.

— Bij de algemeene schaarste van appels en peren, die er rit jaar schier overal heerscht, mag het wel als eene witte raaf worden beschouwd dat H. P., landbouwer te *Stedum*, nog ongeveer 100 Nederlandsche mudden had, welke reeds voor eenigen tijd bij voorraad door hem waren verkocht voor drie gulden het mudde. Was het nog al een aardig gemaak voor H. P., de opkooper of liever de opkoopster moet er ook goede zaken mee gedaan hebben.

— Uit *Onderdendam* wordt aan de *N. Rott. Ct.* het volgende geschreven: De aardappelen, welke in den nazomer tot in het begin der maand September naar gelang der kwaliteit van *f* 2 tot hoogstens *f* 2.40 alhier kostten, rezen toen plotseling op *f* 2.60 tot *f* 3, en zelfs de eerste kwaliteit op *f* 3.50, terwijl de houders tevens daarbij nog zeer ferm waren en niet het minste van een lageren prijs wilden weten.

Thans echter, en wel eerst sedert eenige dagen, is het daarmede zeer veranderd, daar de houders dezelve beginnen aan te bieden, en wel prima kwaliteit voor hoogstens *f* 2.50 en lager, 2de soort *f* 2, terwijl heden in het naburige Uithuizen die soort voor *f* 1.50 is aangeboden en de zoogenaamde middelsoort (wat kleiner van stuk) publiek zijn uitgeroepen voor *f* 1 per mud.

Bijna alle levensbehoeften, hoewel langzaam, zijn hier toch eenigzins dalende, terwijl algemeen het gevoelen heerscht, dat dit van meerder belang zal worden, vooral door de beste vrucht van dit jaar, zoodra de landbouwers voor goed beginnen te dorschen en af te voeren, waartoe zij tot dus verre, uitgelokt door het schoone weder, tot het verrigten van buitenwerk, worden teruggehouden. — Boter blijft echter in prijs stijgende.

Slavenhandel op China.

In de laatste jaren is de zoogenaamde koelie handel (waaronder verstaan wordt de verkoop en het overvoeren van Chinezen naar Noord- en Zuid-Amerika of elders, om daar als slaven werkzaam te zijn) op eene verschrikkelijke wijze toegenomen. Hoe kan het ook anders, wanneer in Europa en Amerika daartoe steeds meer en meer de hand geleend wordt. Zoo heeft, om slechts één voorbeeld te noemen, de Fransche minister van marine eene overeenkomst gesloten tot levering van 1200 Chinezen voor de Fransche Antilles!

Om zich een denkbeeld van dezen gruwelijken menschenhandel te maken, diene het volgende uittreksel uit eene Chinesche afkondiging van het opperhoofd van het district Nanhai (eene voorstad van Canton) van den 8sten Julij van dit jaar. In de westelijke voorstad vindt men eene klasse van vagebonden, die menschen lokken en stelen, om ze aan makelaars over te leveren, die ze naar vreemde landen verzenden, waar zij als slaven verkocht worden. In den dagelijkschen spreektoon oemen zijn dit zwijnenhandel, en de makelaars zwijnskerels. Zij hebben menigvuldige middelen bij deze hunne plannen van leugen en bedrog. De lagere onwetende volksklassen worden bedrogen, in netten gevangen, aan vreemdelingen verkocht en naar verre landstreken als slaven vervoerd, van waar zij nimmer naar hun vaderland terugkeeren kunnen.

De lijken der in vreemde landen gestorven Chinezen alleen, worden door hunne vrienden en naastbestaanden naar de »heilige bloem van het Midden" teruggezonden. Zoo heeft het schip *Stephan Baldwin* den 28sten Julij zulk eene doodenvracht van 350 Chinesche lijken uit San Francisco naar Hongkong gebragt.

Hoe weinig het leven van die ongelukkigen geteld wordt, en hoe schandelijk de behandeling is, die zij reeds aan boord ondervinden, kan hieruit worden opgemaakt, dat de *Duke of Portland* in Sept. dezes jaars 202, en de *Johannes Calvin* 122 Chinesche koelies naar Havanna heeft overgebragt — het armzalig overschot van 1000 personen, die de schepen aan boord hadden toen zij van China afvoeren. En in zulk een menschonteerenden handel neemt Europa deel, ja Engeland zelfs, dat zich anders zoo gaarne den roem ziet toegeëigend aan het hoofd der beschaving te staan en zich er op verheft den slavenhandel steeds met alle mogelijke middelen te weren!

Gemeenteraad van Groningen.

Zitting van Woensdag den 29sten October.

Aanwezig: de heeren SLOT, TRIP, OUDEMAN, MULLER, VAN HOUTEN, DE SITTER, MESDAG, MEIJER, GEERTSEMA, DOMMERING, VAN HEIJNINGEN BOSCH, UPMEIJER, WICHERS, QUINTUS en VAN IMHOFF.

Aan de orde wordt gesteld:

1) *Ontwerp-besluit tot wijziging van den post voor onvoorziene uitgaven van de begrooting over* 1856 — Vastgesteld.

2) *Rapport over de verpligting tot onderhoud der kazernes.* De heer QUINTUS stelt, namens de commissie, eene geringe wijziging voor in de bewoordingen van de missive, die aan den minister van oorlog zal worden opgezonden. — Met deze wijziging wordt de conclusie van het rapport aangenomen.

3) *Centraal verslag over de begrooting der gemeente over* 1857. De heer TRIP meent eenige inlichtingen te moeten geven over enkele punten in het verslag besproken. Opzigtens de Kijk-in 't Jatsboog is men van oordeel, dat dit werk misschien wel tot 1858 zou kunnen worden uitgesteld. Hij heeft een nader onderzoek in het werk gesteld en moet opmerken, dat, zoo er al geen gevaar bestaat voor het instorten van den muur, er vele redenen bestaan om althans het muurwerk in het volgende jaar gereed te maken. Het herstellen van het houten brugje over het Zuiderdiep zal misschien nog wel een jaar kunnen wachten. Verder wilde men zich een plan hebben voorgelegd over het plaatsen van secreten. Spr. zegt, dat hij het plan heeft die successivelijk te stellen, waar daaraan de meeste behoefte bestaat, en dat hij o. a. van het ministerie van oorlog vergunning heeft gevraagd om die in den wal uit te metselen, als wordende die plaatsing zeer geschikt geacht. Verder heeft de raad te kennen gegeven dat hij de werken

meer wenschte te hebben uitbesteed. Spr. moet opmerken, dat hij alles wat hij eenigzins voor uitbesteding vatbaar rekent ook werkelijk uitbesteedt en alleen dan, wanneer hij dit niet in het belang der gemeente acht, in daghuur laat werken. Overigens zijn deskundigen algemeen van gevoelen, dat het uitbesteden van dagelijksch onderhoud allerverderfelijkst is voor de gemeente.

Aangaande de Kijk-in- 't Jatsboog wordt door den heer DOMMERING opgemerkt, dat men nog in 't geheel geen plan had ontvangen, welke brug daar zou worden gelegd, veel min nog eene begrooting van kosten en dat men het daarom ook in de centrale afdeeling beter vond die zaak uit te stellen. De heer WICHERS voegt hier nog aan toe, dat men in de sectie, waartoe hij had behoord, met het werk geen spoed wilde hebben gemaakt en eerst wilde afwachten, of die brug wel zoo noodzakelijk was en of niet welligt door de ondervinding zou blijken, dat de Boteringeboog als passage voor rijtuigen daar voldoende was. De heer QUINTUS zegt eindelijk nog, dat eene der voornaamste redenen om het leggen van die brug uit te stellen deze was, dat men eerst wilde afwachten, hoe het met de groote plannen van scheepvaartverbetering zoude gaan, daar, bij aanneming dier plannen, eene beweegbare brug hier overbodig zou worden. — De heer TRIP merkt hierop aan, dat voorloopig reeds het plan bestond eene draaibrug te leggen met eene wijdte van 8 el.

De heer GEERTSEMA meent een enkel punt te moeten in het midden brengen over de kwestie der uitbestedingen, om niet, bij stilzwijgen, den schijn te geven, alsof hij zich vereenigde met hetgeen daaromtrent door den heer TRIP was gezegd. Deze geeft de verzekering, dat hij zooveel mogelijk uitbesteedt; in de afdeelingen evenwel is gezegd, dat er niet genoeg werd uitbesteed. Er bestaat alzoo verschil van gevoelen tusschen den wethouder van fabrikage en de meerderheid van den raad. Wat door den heer TRIP is bijgebragt ten nadeele van uitbestedingen kan spr. niet als zoodanig aannemen.

De heeren VAN HOUTEN en QUINTUS deelen geheel het gevoelen van den vorigen spreker en merken op, dat men in de afdeelingen, bij de verklaring dat er niet genoeg werd uitbesteed, inzonderheid het oog heeft gehad op het onderhoud der wegen. — Ook de voorzitter moet als zijne opinie te kennen geven, dat hij een groot voorstander is van uitbestedingen en zich niet kan vereenigen met het laten werken in daghuur. — De heer TRIP meent, dat hier het beginsel wordt overdreven; en herhaalt, dat ook hij van oordeel is, dat groote werken moeten worden uitbesteed, zooals voortdurend ook geschiedt, en dat het verschil eigenlijk meer in woorden dan in werkelijkheid bestaat.

De heer OUDEMAN merkt nog op, dat de meerderheid in de afdeeling, waartoe hij heeft behoord, het leggen van de Kijk-in-'t Jatsboog niet bepaald nog een jaar wilde hebben uitgesteld van wege het groot ongerijf voor de omwoners, maar dat hij zich met het voorstel der centrale afdeeling wel kan vereenigen, omdat dit niet onvermijdelijk een uitstel in zich sluit.

Nadat over het punt der uitbestedingen door de genoemde heeren nog over en weer het woord was gevoerd, en de heer TRIP, op eene vraag van den heer DOMMERING, had opgegeven, dat er met het leggen der riolen naar een vast plan werd gewerkt — wordt overeenkomstig de conclusie van het centraal verslag besloten.

De notulen worden gelezen, waarop deze openbare zitting wordt gevolgd door eene met gesloten deuren.

KERKNIEUWS.

Bij de Herv. gemeente te Stedum is ten tweeden male tot predikant beroepen ds. J. W. FELIX, te Heeg, wederom met het lot tegen ds. A. W. BUNING, te Ee.

— Tot predikant bij de Herv. gemeente in het Hollandsche veld is beroepen ds. M. VAN LEEUWEN, te Garderen.

(*Ingezonden.*)

Iets over de Jezuiten.

Het is bekend, dat zich in 1856 ook te Groningen eenige Jezuiten hebben gevestigd, en thans pogingen aanwenden, om hier eene school voor nienwere en oudere talen op te rigten.

Voor Roomsch-Katholijken en Protestanten is het dus wel belangrijk, met de orde der Jezuiten, en in 't bijzonder met de zedeleer en godsdienstige grondbeginselen van haar, naar waarheid bekend te worden.

Daartoe bestaat sedert PASCAL, zelf Roomsch-Katholijk, zijne *Lettres Provinciales* voor twee eeuwen uitgaf, menigvuldige gelegenheid, onder anderen ook in een boek hier ter stede in het licht gekomen, *De zedeleer en staatkunde der Jesuiten, uit de schriften van de voornaamste theologen hunner orde opgemaakt, door* J. ELLENDORF; *Groningen, bij* SCHOLTENS, 1841. ELLENDORF was zelf een Roomsch-Katholijke Duitscher. Hoe hij er toe gekomen is, om dit werk te schrijven, verhaalt hij zelf in de voorrede aldus:

» Ik ben in een' kring opgevoed, in welken men gewoon was de Jesuiten te beschouwen als eene vereeniging van edele mannen, als een sieraad en steun der Katholijke kerk, als de vaders en opvoeders der jeugd, die den hoogsten trap der Katholijke beschaving beklommen hadden. Het eerste en eenige boek over hunne Orde, hetwelk men mij in de hand gaf, was dat van DALLAS, welk geschrift mij met zulk een' diepen eerbied jegens dezelve vervulde, dat hare vernietiging in mijn oog eenig en alleen moest worden toegeschreven aan eene zamenzwering der booste menschen, en aan het algemeen verderf der wereld, die zoo vele deugden niet meer vermogt te dragen.

» Met dergelijke denkbeelden over de Jesuiten groeide ik op, en deze waren zoo diep in mij geworteld, dat ik alles, wat ik tegen de Orde las of hoorde (dit was evenwel niet veel), reeds van te voren voor leugen en laster hield.

» Sedert ik mij evenwel aan de studie der geschiedenis toewijdde, en daarin tot aan de tijden der Reformatie gekomen was, moest ik mij natuurlijk ook met de Jesuiten meer bepaaldelijk bezig houden. Ik las toenmaals *de geschiedenis der Jesuiten van* WOLF, helaas ook tot heden toe, nog het meest bruikbare boek over dit onderwerp. Dat het, in weerwil van deszelfs gebrek aan grondig onderzoek, toch door de menigte van daadzaken, welke tegen de Orde getuigde, mijne uit DALLAS overgenomene denkbeelden over haar aanmerkelijk veranderde, is ligtelijk te begrijpen, te meer, daar het laatstgenoemde boek, slechts het woord van deszelfs schrijver tot borg gesteld had voor de daarin vervatte waarheid. Het meest werd mijne opmerkzaamheid gewekt door de vraag: of de Moraal der Jesuiten inderdaad zoo slecht en zelfs tot in hare beginselen zoo bedorven was, als WOLF hun verweet? WOLF nu verwees gedurig naar PASCAL's *Lettres provinciales*. Ik, die PASCAL's heerlijke *Pensées* gelezen had, en met diepen eerbied voor dit sieraad zijner eeuw vervuld was, stelde dus ook op een oordeel over de zedeleer der Jesuiten, uit dezen mond des te meer prijs. De *Lettres provinciales* van genoemden PASCAL, vielen mij eerst ten jare 1832 in de handen: zij vernietigden ten eenenmale mijn oordeel over de voortreffelijkheid der Jesuiten als een godsdienstig kerkelijk Instituut; ik leerde hunne Orde, althans van deze zijde, verachten en met afschuw beschouwen. Evenwel, schoon ik in de deugdelijkheid van PASCAL een zoo groot vertrouwen stelde, dat ik de tot staving van zijn oordeel over de Jesuitische Moraal bijgebragte plaatsen uit de beroemdste schrijvers dezer Orde, zonder eenigen twijfel voor echt hield, schortte ik toch liever mijn eigen oordeel op, dewijl ik het niet van mij verkrijgen kon, eene Orde, welke nog in deze eeuw, door het opperhoofd der Katholijke kerk, plegtig en steun derzelve hersteld was, op grond eener vreemde autoriteit te veroordeelen."

Drie jaren leefde ELLENDORF hierdoor in eene ontzettende spanning. Eindelijk vond hij in 1835 gelegenheid, in de bibliotheek te Munster de Jezuitische schrijvers zelve te raadplegen. Hij verhaalt daarvan het volgende:

» Mijn werk was nu gemakkelijk. Eerst behoefde ik toch slechts de aanhalingen, welke PASCAL in zijne brieven uit SANCHEZ, SUAREZ, VALENCIA, ESCOBAR, BAUNY enz. getrokken had, naauwkeurig met den oorspronkelijken tekst te vergelijken, om te zien of zijne citaten echt waren. En — *zij waren echt!* Daarvan overtuigd, onderzocht ik zelf verder, maakte uittreksels uit ESCOBAR, BUSENBAUM, LESSIUS, en was zoo gelukkig, om ten aanzien van het Sacrament der biecht, het werk van TAMBURINI: *Methodus expeditae confessionis*, in handen te krijgen, een werk, hetwelk, in kwaadaardige heiligschennis tegen de Katholijke Godsdienst en kerk zijns gelijken nergens vond. En toch was dit boek door het hoogste censuur-gerigt te Rome goedgekeurd, in Italië gedrukt, en daar meermalen op nieuw uitgegeven. Ik beken het openlijk: — dat de Roomsche kerk, deze en honderd andere wanvoegelijke Jesuitische schriften onder hare oogen duldde, dat zij dezen hunnen pestwalm onverhinderd liet verspreiden, dat zij godsdienst en zedeleer aan zulk een' vreeselijke verwoesting willens en wetens ter prooi liet, dat zij deze Hydra den kop niet vermorselde, waar zij dit kon en moest, ja zelfs, waar zij gedood was, haar weder in het leven terug riep, dit heeft mij alle achting en eerbied voor de Roomsche kerk ten eenenmale doen verliezen, dit doet mij thans slechts twee gevoelens jegens haar koesteren, van *verachting* namelijk, als zij vrijwillig en met een bepaald doel de Jesuiten duldt, staande houdt en weder herstelt, of van *medelijden*, als zij zich zoo zeer in de magt dezer Orde bevindt, dat zij als een weerlooze al die gruwelen toelaten moet, en niet doen durft, wat pligt en waardigheid zoo gebiedend van haar vordert."

In het werk zelf wordt daarop met de eigene woorden van boeken *door de superieuren der Jezuïten-orde goedgekeurd*, hunne leer medegedeeld, waaruit blijkt, dat leugen, diefstal, meineed, moord, wellust van allerlei aard, opstand, koningsmoord, en kortom alle zonde door hen wordt vergoelijkt, zoodat die zich aan hen overgeeft, voor geen misdrijf behoeft terug te schrikken, maar zijn geweten door drogredenen en absolutie kan in slaap laten wiegen. — De ergste eigene woorden der Jezuïten zijn alleen in 't Latijn gegeven; de vertaler waagde het niet, ze over te zetten. En nog heeft hij niet weinig weggelaten, wat ELLENDORF mededeelt, en ook ELLENDORF durfde niet alles geven.

Nu meene men niet, dat de Orde thans anders gezind is, dan toen die boeken uitkwamen. Zij heeft geen dier schandelijke, vroeger goedgekeurde boeken, nu afgekeurd; zij geeft ook nog dergelijke uit. En haar gedrag in België toont wel, dat zij nog dezelfde is. Dáár sloot zij in 1830 het verbond met de liberalen, om vrijheid van drukpers, vrijheid van onderwijs en vrijheid van eeredienst te verkrijgen, en, nu zij zich thans daar sterk genoeg waant, hare vorige bondgenooten te onderdrukken, verkondigt zij, dat genoemd verbond van hare zijde niet dan als een compromis was beschouwd, en zij al die vrijheden brandmerkt en België tot de middeleeuwen terug wil brengen.

Om zulk eene zedeleer en handelwijze zijn de Jezuïten zeer vaak uit Roomsch-Katholijke landen verbannen, uit Frankrijk alleen niet minder dan veertig maal, en is de Orde door vele vrome Pausen veroordeeld, ja eindelijk door den uitnemenden CLEMENS XIV voor altijd (in 1773) opgeheven, waarop alle Roomsch-Katholijke regeringen haar overal verdreven.

Men kan dus een vriend zijn der Roomsch-Katholijke kerk en een afschuw hebben van de Jezuïten.

En dit woord van waarschuwing is evenzeer gerigt tot de Roomsch-Katholijken, als tot de Protestanten.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

NAPELS, 27 October.

De ambassadeurs vertrekken morgen over land naar Rome, om zich dan per schip naar Marseille te begeven. De generaal *Lanza* vervangt den tegenwoordigen gouverneur van Gaëta in die betrekking. Het is te Napels rustig, ofschoon de handel in een kwijnenden toestand verkeert. Er worden voortdurend groote militaire toebereidselen genomen.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 30 *October.*

NEDERLAND Werk. Schuld	à 2½	pCt.	61¾.
Dito Dito	» 3	»	$73\frac{11}{16}$.
Dito Dito	» 4	»	$92\frac{13}{16}$.
OOSTENRIJK Metalliek	» 5	»	72½.
Dito 1851 en 1852	» 2½	»	37⅝.
Dito Nieuwe Litt. B	» 5	»	82⅛.
Dito Nation. Metall	» 5	»	74.
SPANJE Onbep. St.	» 1¼	»	23¼.
Dito Binnenl	» 3	»	$37\frac{5}{16}$.
PORTUGAL	» 3	»	43¼.
RUSLAND Obl. *Hope* 1798 en 1816	» 5	»	102⅜.
Dito Dito 1828 en 1829	» 5	»	101½.
Dito bij *Hope*	» 4	»	83.
Dito bij *Stieglitz*	» 4	»	82¼.
N. Leening van 1855 bij *Stieglitz*, 5de serie	» 5	»	93.
Dito 6de serie	» 5	»	94⅝.

LONDEN, 30 *October.* Consols 92⅝.

PARIJS, 30 *October.* Fransche 3 pCt. 66.40.

WEENEN, 30 *October.* Metalliek 5 pCt. *f* 81¼. Nat. Leening *f* 83. Wissel op Londen *f* 10.19. Zilver *f* 7¼.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen.

AMSTERDAM 25 Oct., *Visser* Eliza, Sur.; *Panjer* Gezina, Koningsbergen; — 26 *Jonker* Sieberlina en *Doewes* Harmonie, Petersb.; *Kuiper* Geziena, Dantzig; *Forma Jr.* Jantje, Leer; — 27 *Vos* Cornelia, St. Davids; *van Klooster* Gesina, Koningsb.

TEXEL 27 Oct., *ten Zeldam Ganswijk* Billiton, Akyab.

ZIERIKZEE 26 Oct., *Bartelse* Burger, Newcastle.

TAMPICO 5 Aug., *Bebing* Stad Appingadam, Liverpool.

BORDEAUX 25 Oct., *de Boer* Gesina, Petersb.

CHERBURG 18 Oct., *Verlee* Vrouw Roelina, Koningsb.

LONDEN 25 Oct., *Kaspersma* Eendracht, Workum.

DARTMOUTH 24 Oct., *Meijer qq.* Decima, v. Oud Calabar n. Amst.

NORTH SHIELDS 24 Oct., *Mulder* Stuurmans Harmonie, Sunderl.

HAMBURG 25 Oct., *Duintjer* Aukje Gepkelina en *Panjer* Heilina, Petersb.; *Loots* Cath., Texel; — 26 *Koops* Vr. Grietje, Termunterzijl.

CUXHAVEN 26 Oct., *de Jong* Diewerdina, v. Newc. n. Lubeck; *Zuidhoff* (?) Geziena, v. Leith n. Kiel.

BREMERHAVEN 23 Oct., *Geltes* 2 Gezusters, Gron.; — 24 *Nagel* Triton en *Wolkammer* Ida, Petersb.

KOPPENHAGE 23 Oct., *Hoff* Gebbina van Delden, Amst.; *van der Wall* Jantina, Petersb.; — 24 *de Groot* Jacoba Gezina, Gloucester; — 25 *Douwes* Pigeon, Antwerpen.

PILLAU 25 Oct., *Freij* Annechiena, Middlesbro.

BOLDERAA 17 Oct., *Korte* Hendrika Margar., Koppenhage; — 18 *Lindeboom* Margaretha, Cork; — 19 *Koning* de Haven, 21 *Mellema* Hermanus Hesselaar, *Groenewold* Feunechina Hendrika, 22 *de Grooth* Johanna Maria en *Hillebrands* Wendelina, Stockholm.

KROONSTAD 18 Oct., *Feninga* 3 Broeders, Amst.; *Huisman* Maria Margar., Schiedam; *Dijk* Barend, Amst.

TONNINGEN 23 Oct., *de Visser* Vr. Ida, v. Harl. n. de Oostzee; *v. d. Star* Maria van Amsterdam, v. Amst. n. Stettin.

Vertrokken.

AMSTERDAM 27 Oct., *de Boer* Arjen Brouwer, Triest.

TEXEL 27 Oct., *Lohman* Zeldenrust, Newc.

HELVOET 27 Oct., *Schaaf* Zephir, Bahia.

MAASSLUIS 27 Oct., *Balk* Concordia, avont.

BROUWERSHAVEN 27 Oct., *Lourens* Jason, Batavia.

BREMERHAVEN 24 Oct., *Nett* Jantina Margar., Groningen; — 25 *Dost* Elsina, Amst.

HEILIGENHAVEN 25 Oct., *Drok* Catharina, Amst.

TRAVEMUNDE 26 Oct., *van Lier* Rientje Wilhelmina, de Oostzee.

KROONSTAD 16 Oct., *Vosman* Wilmina en *Holman* Dolphijn, Elsen.

BOLDERAA 21 Oct., *Valk* Dankbaarheid, *de Groot* Margaretha, *Roelfsema* Orion, *Roosjes* Maria Beerta en 22 *de Groot* Engelina Jacoba, Elseneur.

NERVA 15 Oct., *Giezen* Libra, Hull.

TONNINGEN 22 Oct., *Kramer* Annette Catalina en *de Haan* Agneta Juliana, Amst.; — 23 *Emmelkamp* Annegiena, Hamb.; — 24 *Tunteler* Christina, Leer; *Waterborg* Catharina, Amst.

In lading.

LONDEN 24 Oct., *Bontekoe* Zeemeeuw, Livorno; — 25 *Engelsman* Dina Marchina, Seville.

Zeilklaar.

LONDEN 25 Oct., *Goedkoop* Noordstar, Amst.

STOCKHOLM 21 Oct., *Mulder* Vriendschap, de Noordzee.

GRONINGEN, 30 October. Vertrokken het nieuwgebouwde schoonerschip Meika Jacoba, kapit. *M. E. Huininga*, van Veendam, met ballast naar Newcastle.

DELFZIJL, 28 Oct. Binnengekomen 26 Oct., *Schuur* de Hoop, Hamburg; *Havenga* Vr. Annechiena, Pruissche Polder; *Dirks* Vier Gebroeders, Carolinerzijl; *de Lange* 2 Gezusters, Ditzum; — 27 *Heins* Domina, Emden; *Bolmeijer* Uit Vriendschap, Weener; *Modder* Vrouw Stiena, Oldersum.

Vertrokken 25 Oct., *Hooiboer* Hinderika, Bremen; — 26 *Lukkien* Hendrika Jeltina, Leer; *Velvis* Cath. Groenewold, Weener; *Hinderks* Vr. Anetta, op avontuur; *Barghoorn* Vr. Trientje, Emden.

TAFEL-BAAI, 24 Aug. Het Nederlandsche transportschip Prins Willem Frederik Hendrik, luit. *de Ruyter de Wildt*, van Batavia naar Nederland, is alhier met zware schade binnengeloopen; zou ontladen worden om te repareren; overigens was aan boord alles wel.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

24 Oct. *Kuipers*, Maasnymph, v. Lissabon n. de Oostzee, m. zout.
van Wijk, Jantje, v. Stettin n. Rousan, m. hout.
de Groot, Jacoba Gezina, v. Gloucester n. Koppenh.
25 —— *Jager*, Margrietha Antiena, v. Amst. n. Petersb., m. stukg.
Kwint, Margaretha, v. Petersb. n. Antw., m. lijnzaad.

De wind den 24 Oct. O., N.O., N.N.W.; den 25sten W.N.W., N.N.W., W.

LAATSTE BERIGTEN.

Binnengekomen.

TEXEL 28 Oct., *Willers* Diana, Soerabaya; *Ruigh* Morgenster, Riga, — 29 *Janse* Amicitia, v. Batavia.

VLIE 25 Oct., *de Cock* Hillechina, Drammen.

PILLAU 26 Oct., *Swiers* de Jonge Tiemen, Koppenh.; *Korfker* Anna Martha, Aalberg.

LONDEN 26 Oct., *Stuit* Geerdina, Petersb.

SCILLY 20 Oct., *Sap* Vasco de Gama, v. Shields n. Rio-Janeiro, met schade, moet repareren.

Bij TORBAY 21 Oct., *v. Velthoven* Herman, v. Bat. n. Rott.

Bij LIZARD 26 Oct., *Rotgans* Otto, v. Bat. n. Rott.

Bij BRIGTON 24 Oct., *Bijl* Rijswijk, v. Bat. n. Rott., met verlies van booten, watervaten, enz.

KONSTANTINOPEL 13 Oct., *v. d. Bos* Sophia, Amst.

Vertrokken.

VLIE 27 Oct., *de Boer* 2 Gebroeders, Engeland.

PILLAU 26 Oct., *Gnodde* Jonge Walrave, Amst.; *Huisman* Hendr., Kirkaldy; *Glim* Willemtina, Schied.; *Flik* Geerd. Beerta, Holl.

LIVERPOOL 25 Oct., *Schut* Eppo Hend., Rott.; — 26 *Verloop* Jan Pietersz. Koen, Bat.

FALMOUTH 24 Oct., *v. Beest Holle* J. C. Schotel, Akyab; *Vegter* Beerta Schuringa, v. Galatz n. Glasgow; *Spanjaard* Johanna Elisab., v. Galatz n. Cork; — 26 *Menkema* Catharina Sijpkens, v. Galatz n. Londonderry.

Zeilklaar.

LIVERPOOL 26 Oct., *Struyk* Louise Roelofv., Amst.

NEWCASTLE 25 Oct., *Dekker* Lucia Hendr., Genua; *Grafthuis* Newa, Gibralt.; *v. Wattum* Cornelia en Alida en *Wijgers* Johannes Hermanus, Amst.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 24sten tot en met den 30sten October 1856 zijn te *Groningen* geboren 7 zoons en 13 dochters; gehuwd 8 paren; overleden 8 ouden en 2 jongen.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKTEN.

ROTTERDAM, 27 *October.* Tarwe: Zeeuwsche, Vlaams. en Overm. ging heden tot 50 ct. lager traag van de hand; goede en puike N. *f* 12,75 a *f* 14; mindere *f* 10,50 à *f* 12,50; jarige *f* 13 a *f* 15,50; roode als voren: 160 N. ℔ Hoogl. Kleefs. *f* 470; 158 ℔ roode Nassaud. *f* 450; 157 ℔ N. Rijn bij partij *f* 430; 158 ℔ N. Bovenl. Ris *f* 445; 162 ℔ dito *f* 470; 160 ℔ Jar. en N. dito *f* 460; 160, 162 ℔ Petersb. Cub. *f* 385, *f* 390. — Rogge: Overm., Zeeuws. en Vlaams. 30 ct. lager, *f* 7,75 a *f* 8,90. Voorts 147, 148, 154 ℔ n. Limb. *f* 260, *f* 265, *f* 288; 150 ℔ Amerik. *f* 280; 146 ℔ Arch. *f* 252, *f* 258. — Gerst: Zeeuws., Vlaams. en Overm. 30 cent lager, Winter *f* 6,20 a *f* 7,50; dito Zomer *f* 5,90 a *f* 6,70. — Haver 10 cent lager: Zeeuws. en Inl. Korte *f* 3,80 a *f* 4,80; dito Lange *f* 2,80 a *f* 4,30. — Boekweit lager, op 140 ℔: Noordbrab. *f* 240; Roozend. *f* 235; Steenb. *f* 238, *f* 245; Rijn *f* 240. — Erwten: Zeeuws. Groene 50 cent lager, *f* 7,50 a *f* 8,50; groote dito *f* 8 a *f* 9,50; Gelders. Graauwe *f* 12 a *f* 14,50. — Boonen: Zeeuws. en Walch. Witte *f* 8,50 a *f* 10; dito Bruine 50 cent lager, *f* 8 a *f* 10,50; dito Paardenboonen 10 ct. lager, *f* 5,60 a *f* 7,80. — Koolzaad: Zeeuwsch en Vlaams. in zakken 82 a 83 p. vl. — Kanariezaad *f* 13 a *f* 14,25.

Van den 28sten. Tarwe: 156 ℔ Kleefs. *f* 425; 158 ℔ Roode Nassaud. *f* 450. Rogge: 146 ℔ Archangel *f* 252, *f* 256. Boekweit: 140 ℔ Noordbrab. *f* 237.

AMSTERDAM, 29 *Oct.* Kubanka Tarwe bij partij iets lager, andere soorten zonder handel: 132 ℔ Kubanka *f* 370; 132, 133 ℔ dito *f* 365, *f* 370. — Gedroogde Rogge bij partijen lager afgegeven; in ongedr. niets omgegaan: 118 ℔ Petersb. *f* 230; 118 ℔ Arch. *f* 232; 119, 120 ℔ dito *f* 232, *f* 235. — Gerst en Haver zonder handel.

Koolzaad onveranderd: Deensch 80 p. vl.; op 9 vat in Oct. 86½ p. vl.; Nov. 87 p. vl. — Lijnzaad *f* 5 hooger: 107 ℔ Riga *f* 305; 105 ℔ Arch. *f* 340; 113, 114 ℔ Bessarabië *f* 380. — Raapolie dadelijk en op levering merkelijk williger: op 6/w. *f* 54,50; vlieg. *f* 53 a *f* 53,50; Nov. *f* 52,75 a *f* 53,25; Dec. *f* 51,50 a *f* 51,75; Mei 1857 *f* 48,25 a *f* 48,75. — Lijnolie dadelijk en op levering weder merkelijk hooger betaald: op 6/w. *f* 51,50; vlieg. *f* 50; Nov. *f* 50 a *f* 51; Dec. *f* 43,50 a *f* 44 a *f* 43,50. — Hennepolie op 6/w. *f* 51,50; vlieg. *f* 50.

LONDEN, 27 *Oct.* Van inl. Tarwe was heden een matige aanvoer en mooije droege partijen bedongen de volle prijzen van l.l. Maandag, doch mindere soorten waren moeijelijk te verkoopen. Naar vreemde bestond weinig vraag en toch wilden houders in geene prijsverlaging toestemmen; op het einde der markt werden verscheiden ladingen Kubanka voor uitvoer en zolderen genomen tot 1 a 2 sh. avans. — Gerst ging traag van de hand en was iets lager. — Boonen en Erwten bedongen de koersen der vorige week. Nieuwe Haver 1 sh. lager.

Van den 29sten. Granen onveranderd, er is eigenlijk geen handel wegens den zwaren mist.

VEEMARKTEN.

UITHUIZEN, 28 *October.* De jaarlijksche najaarsveemarkt, die heden inviel, was druk bezocht. Het schoone herfstweer en de voor den tijd des jaars uitmuntende toestand der wegen werkten daar om strijd toe mede. — De aanvoer van vee was echter niet zoo groot als wel vroeger. Het getal bedroeg ruim 600. — De handel was vrij vlug, vooral in goede soorten. — Voor de beste vaalmelkten werden inzonderheid hooge prijzen bedongen.

VEENDAM, 28 *October.* De najaarsmarkt heden alhier gehouden en welke door schoon herfstweder werd begunstigd, werd druk bezocht. Er was een groote aanvoer van vee, doch de verkoop ging traag van de hand; melkkoeijen van *f* 75 tot *f* 150; kalfkoeijen van *f* 90 tot *f* 150; vetten van 22 tot 24 cts. de 5 ons.

APPINGEDAM, 29 *October.* Op de heden alhier gehoudene herfstveemarkt was bijna 1000 stuks vee aangebragt. Er werd een tamelijke handel gedreven; vooral voor vaalmelkte en vette koeijen werden hooge prijzen besteed: vaalmelkten van *f* 70 tot *f* 160; vetten van 20 à 23 cent; puike iets hooger.

LONDEN, 27 *Oct.* De aanvoeren van horenvee en schapen van het vasteland gedurende de afgeloopene week bestond uit 2046 runderen, 274 kalveren 4313 schapen en 8 varkens. Ter markt was heden veel aangevoerd, namelijk: 5220 runderen, 220 kalveren, 21,576 schapen en 676 varkens. De handel in runderen was eerder slap, doch de prijzen dezelfde als l.l. Vrijdag; schapen daarentegen goed gevraagd, tot eene verhooging van 2 d. in sommige gevallen; varkens en kalveren mede vrij levendig gevraagd.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 29 *October.*

NEDERL., Werk. Schuld 2½ pCt. 61¾, $61\frac{11}{16}$, $61\frac{13}{16}$; Dito Dito 3 pCt. $73\frac{9}{16}$, $73\frac{11}{16}$; Dito Dito 4 pCt. 92⅞, 93⅛, 92⅞. — BELGIE, bij *Rothschild* 2½ pCt. $50\frac{15}{16}$, $51\frac{1}{16}$. — SPANJE, Onb. Stukk. 1¼ pCt. 23⅜, $23\frac{7}{16}$, 23⅜; Dito 3 pCt. 41¼, $41\frac{9}{16}$; Dito Binnenl. a 6/m. 3 pCt. $37\frac{7}{16}$, $37\frac{9}{16}$, 37½; Coupons-Bew. 5¼, $5\frac{9}{16}$; Amort. Schuld $6\frac{5}{16}$. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. 43⅛, $43\frac{5}{16}$, 43¼. — RUSLAND, Oblig. *Hope en Co.* 1798 en 1816 5 pCt. 102¼; Dito 1828 en 1829 5 pCt. 101⅝; Cert. bij Dito 1831 en 1833 5 pCt. 91⅞; Dito bij *Hope* 4 pCt. 83, 83¼; Dito v. Inschr. in Assign. 6 pCt. 62¾. — POLEN, Cert. 4 pCt. 76⅝; Dito Aand. met Loting 500 fl. *f* 154.

OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 72⅝, 72¾, 72¾; Dito Nation. 5 pCt. $74\frac{3}{16}$, $74\frac{5}{16}$, 74¼; Dito Nieuwe 1847 2½ pCt. 37⅝, $37\frac{11}{16}$; Dito 1851 en 1852 2½ pCt. 37⅝, $37\frac{11}{16}$; Dito Nieuwe en Dito 1854 5 pCt. 82, 82⅛, $82\frac{1}{16}$; Pruiss. Loten 1854 *f* 201½; Braz. 1839 v. 200 £ 96¾; Mexik. 20, $\frac{1}{16}$; Dito Onb. 20, $\frac{1}{16}$; Gren. 21⅛, $\frac{3}{16}$; Dito Onb. 21⅛, $\frac{3}{16}$; Dito Uitg. 6¾; Venez. 32½; Dito Onb. 32½; 5 pCt. Russen bij *Stieglitz* 5de Serie 93; Dito 6de Serie $94\frac{7}{16}$, $\frac{11}{16}$, $\frac{9}{16}$.

Holl. fondsen waren heden iets minder vast, bij eenige affaire in Integralen. — In vreemde effecten was geene noemenswaardige verandering. In Oostenr. en Spaansche was de omzet vrij levendig. — Naar Portug. was eenige meerdere vraag.

Spaansche Cred. *f* 62, *f* 60¾, *f* 61; dito bij *Rothsch.* *f* 118, *f* 115½, *f* 116; Aand. Beijersche Spoorw. *f* 32¾.

Koers van het Geld: Beleen. 5; Prolong. 5½; Disc. 5 pCt.

Laatste prijzen te 5 uur: Integralen $61\frac{13}{16}$; Spaansche 1¼ pCt. 23⅜; Binnenl. 3 pCt. $37\frac{7}{16}$ a ½; Metall. 5 pCt. 72¾.

ADVERTENTIEN.

Monsieur **A. CLAVIER** le *Leeuwarde*, donnera 3 **SOIRÉES LITTÉRAIRES** les Samedis 22 Novb. 1856, 20 Janvier et 16 Mars 1857 dans la SALLE de CONCERTS à *Groningue*. — Il traitera quelques points importants de la littérature contemporaine, et déclamera des scènes de MOLIÈRE. Il ose compter sur la bienveillance du public distingué de *Groningue*. La LISTE de SOUSCRIPTIONS et les CARTES sont déposées chez Mr. VAN WICHEREN, Libraire. La Soirée commence à 7 h. Pause d'une ¼ h. On finit avant 10 h.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

* Getrouwd:

W. BOEKHOUDT, *Pred. te Delfzijl*, met A. BURINGH.

ZUIDBROEK, 23 October 1856.

*** Getrouwd:

R. G. FABER, *Koek- en Banketbakker*, met J. TER SPIL TALENS, van *Obergum*.

WINSUM, 25 October 1856.

*** Getrouwd:

A. TH. FOLKERSMA, *Doctor in de Genees-, Heel- en Verloskunde*, met G. J. VERSCHUIR.

GRONINGEN, 30 October 1856.

*** Heden beviel van eene DOCHTER GRIETJE MULDER, Echtgenoot van E. POST.

WINSCHOTEN, 26 October 1856.
Eenige kennisgeving.

*** Bevallen van eene DOCHTER C. M. BOSMAN, Echtgenoot van HEND. REILINGH.

GRONINGEN, 29 October 1856.

*** Bevallen van een MEISJE M. BOOMGAARD, Echtgenoot van S. DE VRIES.

GRONINGEN, 29 October 1856.

*** Den 22sten October 1856 overleed op den Huize *Vecht en Hoff*, te *Breukelen*, in den leeftijd van ruim 15 jaren, LUCIA HELENA, hartelijk geliefde Dochter van Jhr. E. TJARDA VAN STARKENBORGH STACHOUWER TOT WEHE en Vrouwe C. P. H. TJARDA VAN STARKENBORGH STACHOUWER TOT WEHE, geb. THOOFT.
Eenige kennisgeving aan Familie en Bekenden.

*** WINSCHOTEN, 25 October 1856. Heden overleed, in den ouderdom van 76 jaren en 9 maanden, onze waarde Moeder en Behuwdmoeder, Mejufvrouw BERENDINA CATHARINA STHEEMAN, Wedw. wijlen den Heer H. POST.

E. POST.

Mede namens mijne Broeders en Behuwdzusters.
Eenige algemeene kennisgeving.

*** Heden overleed, in den ouderdom van ruim negenenvijftig jaren, mijne dierbare Echtgenoot JOHANNA VAN PROOIJEN, tot diepe droefheid van mij en haren eenigen Zoon.

GRONINGEN, 26 October 1856.

L. UILKENS.

*** Heden overleed, ten gevolge eener hevige beroerte, mijn waarde Echtgenoot, de geachte BEREND JANS ZUIDEMA, in den ouderdom van ruim 78 jaren, in leven *Herbergier in de Groeveldertj*.

PADDEPOEL, onder *Noorddijk*, 29 October 1856.

E. J. DE BOER,
Wedw. B. J. ZUIDEMA.

*** Voor de menigvuldige BEWIJZEN van DEELNEMING, ons betoond gedurende de ziekte en het afsterven van onze geliefde Moeder, betuig ik, mede namens mijne Broeders en Zusters, den **HARTELIJKSTEN DANK**.

GRONINGEN, 30 October 1856.

G. VAN MESDAG,
Apotheker.

De ondergeteekenden betuigen hiermede hunnen **OPENLIJKEN DANK** aan hen, welke hen zoo dienstvaardig en welwillend hebben BIJGESTAAN bij den hevigen BRAND op den 28sten dezer.

GRONINGEN, 30 October 1856.

J. W. BALLI.
B. KUITERT.
J. BRONGERS.
J. M. DE HOSSON.
P. J. HEERES.
Wed. HOMMES, geb. BRAAM.

Te bezien,

MORGEN, ZATURDAG den 1sten November e.k., van 9—3 uur, ten Huize van Mevr. de Wedw. **VERSCHUIR**, in de Pelsterstraat, de **aanzienlijke en belangrijke Collectie**

BOEKEN,

PRAEPARATEN, HEEL- en VERLOSKUNDIGE INSTRUMENTEN, VERSCHEIDENHEDEN, BOEKENKASTEN, ENZ., nagelaten door den Heer Dr. *W. VERSCHUIR*; welke aldaar op MAANDAG den 3den November 1856 en verv., telkens des namiddags te 4 uur, publiek zullen worden verkocht door den Boekverkooper R. J. SCHIERBEEK, volgens CATALOGUS, à 10 Cts. bij hem te bekomen.

*** Aan de Inteekenaren is verzonden: **No. 21** van

De Huisvriend.

Gemengde Lectuur voor Burgers in Stad en Land,
VERZAMELD DOOR
J. J. A. GOEVERNEUR.

Inhoud: De brandstichter; eene geschiedenis uit het burgerlijke leven, door W. O. VON HORN. — Lievigheden. — Onze dranken; EDUARD HINTZE gevolgd. I: de koffij. — Een Indisch toovenaar. — De blinden.

Jaarlijks verschijnen 26 Vellen roijaal octavo, tegen den prijs van *f* 3—90.

No. 19 van het

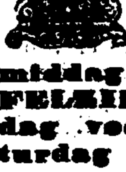
GODSDIENSTIG HUISBLAD.

Stichtelijke Lectuur voor Verstand en Hart,
ONDER HOOFDREDACTIE VAN
Dr. H. J. DIEST LORGION
EN MEDEWERKING VAN EEN AANTAL MET ROEM BEKENDE VADERLANDSCHE GELEERDEN.

Inhoud: *Bijbelverklaring*. DAVID, als natuurdichter beschouwd; door J. R. EILERS KOCH. — *Kerkel. Geschiedenis*. De openbare Godsvereering der Christenen in de drie eerste eeuwen. — *Mengelingen*. De Makkabesche helden: II. JONATHAN, SIMON, JOHANNES; door U. P. GOUDSCHAAL. — Heeft het Christendom zich zelf overleefd? door VAN HERWERDEN.

Jaarlijks verschijnen 26 Nommers in roijaal octavo, tegen den prijs van *f* 4—00.

Op Heden,

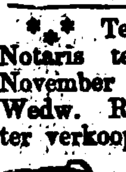
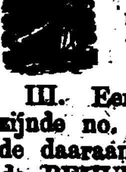

des voormiddags te 10 uur, VERVOLG van den **VERKOOP** der **MEUBELAIRE GOEDEREN**, in het Hôtel *de Doelen*.

Op **Vrijdag voormiddag** TIN, AARDEWERK, STOELEN, enz.; **Vrijdag namiddag** GOUD en ZILVER, waaronder uitmuntend **TAFELZILVER**, eene melkgevende KOE, enz.; **Zaturdag voormiddag** de GROOTE MEUBELEN; **Zaturdag namiddag** een groote voorraad WIJNEN.

J. H. GEERTSEMA, C.z.,
Notaris.

*** Ten overstaan van Mr. **J. H. GEERTSEMA**, Notaris te *Groningen*, zullen, op ZATURDAG den 15den November e.k., des avonds te 7 uur, ten Huize van de Wedw. RASKER aan het Ameland te *Groningen*, publiek ter verkoop worden aangeboden:

I. Eene groote, ruime **BARGE**, tot nu toe gevaren hebbende in het VEER van *Groningen* op *Stroobos*.

II. Eene **DITO, DITO.**

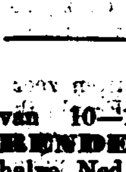
III. Eene in het jaar 1854 nieuw gebouwde TREKSCHUIT, zijnde no. 9, in het VEER van *Groningen* op *Stroobos*, met de daaraan verbonden REGTEN in het VEER, het LAND, de BEHUIZINGEN en TIMMERWERF.

Voorschreven Barges en Trekschuit liggen in het Hoendiep, buiten de Apoort te *Groningen*, en zijn aldaar dagelijks te bezien.

De Barges kunnen worden aanvaard dadelijk na den toeslag, de Trekschuit op den 1sten Mei 1857.

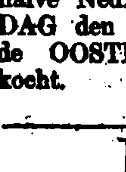
J. H. GEERTSEMA, Cz.,
Notaris.

Morgen, Zaturdag,

van 10—12 en van 2—4 uur te **bezien** de **ROERENDE GOEDEREN** (waarbij nog ongeveer **1500** halve Ned. ponden **SCHEURPAPIER**) welke MAANDAG den 3den November 1856, in het VERKOOPHUIS in de OOSTERSTRAAT alhier, publiek zullen worden verkocht.

HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

HOUTVEILING,

ONDER WERKELIJKE HOUTKOOPERS, te *Winneweer*, bij den Logementhouder W. D. KRUIZENGA, op ZATURDAG den 1sten November 1856, van eene groote partij **JUFFERS, KOLDERS** en **GEZAAGDE HOUTWAREN**, waaronder een aanzienlijke partij WORTELPLANKEN, ENZ., ENZ.

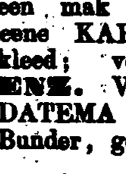

MAX. PH. WENNIGER,
Notaris.

Dom. SWIJGHUISEN REIGERSBERG, te *Roderwolde*, is voornemens, op MAANDAG den derden November 1856, des middags te 12 uur, aan de Pastorij aldaar, publiek te verkoopen: **20,000** Ponden HOOI, een mak bereden ZWART MERRIEPAARD, 2 KOEIJEN, eene KAPCHAIS, zoo goed als nieuw en met Laken bekleed; voorts **BOERENGEREEDSCHAPPEN, ENZ.** Verder des avonds te 6 uur, ten Huize van JAN DATEMA aldaar: een stuk **HOOILAND**, groot 1¼ Bunder, gelegen in den Roderwolderpolder, Gemeente *Roden*.

Notaris: H. H. VAN LIER.

*** De Notaris **J. PICCARDT**, te *Hoogezand*, zal, ten verzoeke van WILLEM JACOBS HEUKERS, op DONDERDAG den 6den November 1856, des avonds te 6 uur, ten Huize van K. J. NEVEN, te *Hoogezand*, publiek veilen en verkoopen:

I. Eene **BEHUIZING** en **SCHUUR**, get. lett. B, no. 28, met ERF en TUIN, staande en gelegen te *Hoogezand*, Zuidkant, Stadsgrond, sectie A, no. 554, groot 0.06.40 Ellen; en

II. Twee Kampen LAND, mede aldaar, tusschen den Zwarteweg en het Kieldiep gelegen, sectie A, nos. 570, 571, groot 1.38.70 Ellen.

*** Mr. **H. FEITH**, Notaris te *Zuidbroek*, zal, op DONDERDAG den 6den November e.k., des avonds te 7 uur, ten verzoeke van S. T. ALLERSMA en Vrouw, te *Zuidbroek*, publiek, ten Huize van de Weduwe H. KOOPS, Logementhoudster te *Zuidbroek*, verhuren:

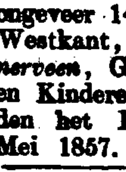

Pl. m. 34 Bunders **GROEN-** en **BOUWLAND**, gelegen te *Zuidbroek*, — het GROENLAND voor *één* en het BOUWLAND voor *drie* jaren.

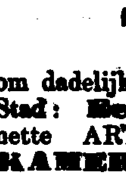
*** Mr. **C. HARTMAN BUSMANN**, Notaris te *Sappemeer*, zal, op DONDERDAG den 13den November 1856, des namiddags te 3 uur, ten Huize van K. L. ENSING, Kastelein te *Kiel-Windeweer*, publiek te koop presenteren:

Eene **BOEREN BEHUIZING** en **SCHUUR**, met **TUIN** en het daarachter en bijgelegen **BOUW-** en **WEILAND**, samen groot ongeveer 14 Bunders, staande en gelegen te *Kiel-Windeweer*, Westkant, Gemeente *Hoogezand*, en gedeeltelijk onder *Annerveen*, Gemeente *Anlo*, in eigendom bezeten bij de Weduwe en Kinderen van wijlen RICHT ALJES SMIT. Te aanvaarden het Land dadelijk, de Behuizing en Schuur den 1sten Mei 1857.

Te HUUR gevraagd,

om dadelijk te aanvaarden en op een van de beste Standen der Stad: **Eene ZAAL**, geschikt voor een MAGAZIJN van nette ARTIKELEN, eene ruime **BENEDEN-VOORKAMER**, eenvoudig gemeubeleerd, om te dienen tot KANTOOR, en een klein gemeubeleerd **SLAAPKAMERTJE**; een en ander zoo mogelijk in één Huis en met **BEDIENING**.

Adres onder letter T, aan het BUREAU van dit BLAD.

WORDT GEVRAAGD:

een **VOORHUIS** of groote **BENEDENKAMER** aan de straat, om eenige **Artikelen** te kunnen uitpakken. Te bevragen aan het BUREAU dezer COURANT.

Verhuisd

van de *Heerestraat* naar de **SPILSLUIZEN**, N.Zijde: **A. TH. FOLKERSMA**, Doctor in de Genees-, Heel- en Verloskunde.

TE KOOP:

Een nieuwgebouwde **PEL-** en **ROGGEMOLEN**, 75 Voet vlugt, staande te *Spijk*.

Inlichting hierover te bekomen bij den Heer G. M. DOORNBOS, te *Holwierde*, en te WINNEWEER aan 't Damsterdiep, bij

J. T. HOUTMAN.

*** De GEZAMENLIJKE ZEEPZIEDERS in *GRONINGEN* en *FRIESLAND* maken aan hunne geëerde Begunstigers bekend, dat zij ten gevolge van de verhoogde Potasch- en Lijnolieprijzen, den Prijs der **ZEEP** op heden weder *f* **2—00** per Ton VERHOOGD hebben.

GRONINGEN, 30 October 1856.
Eenige en algemeene kennisgeving.

De ondergeteekenden, eene VENNOOTSCHAP hebbende aangegaan tot het drijven van Handel in **WIJN** en **GEDISTILLEERD**, onder de Firma ***BULTHUIS & ALTING***, nemen deze gelegenheid waar, zich in de gunst hunner Stad- en Gewestgenooten aan te bevelen.

GRONINGEN, October 1856.

BULTHUIS & ALTING.

In de Kleeding-Magazijnen van J. B. MEDDENS, zijn ontvangen: De Winterstoffen, als: Zware Drap de Russi, Buxkings, Sibêriën, (Eskimo's) en Moskwoa's, enz., voor Paletots, Overjassen, Pantalons en Vesten.

te Rotterdam en Groningen.

MODES.

Hiermede hebben wij het genoegen, onzen geëerde Begunstigers te berigten, dat wij hebben ontvangen de MODELLEN van **HOEDEN** en **MUTSEN**, welke van af MAANDAG den 3den November zijn **uitgestald**; rekommanderen ons ten vriendelijkste.

BECKEL-ZANINO, Zwanestraat.

HANDSCHOENENFABRIJK

VAN

J. C. KOLBE, Pelsterstraat.

Bovengenoemde heeft de eer het geëerde Publiek te berigten, dat hij voor het aanstaande Saizoen ruim voorradig heeft beste **HERTEN-, RENDIER-, GEMS-, CASTOR-, GLACÉ-** en **WINTERHANDSCHOENEN.**

Alle bestellingen worden spoedig en soliede bediend.

TIETE BOSGRA, O.Z.,

Boomkweeker te Bergum,

is volgens gewoonte weder ALLE MARKTDAGEN te SPREKEN over ALLERLEI **BOOMEN** en **HEESTERS**, alsmede **TUINZADEN**, bij den Logementhouder A. MIDDELKOOP, Ebbingestraat te *Groningen*; belooft eene accurate bediening.

De ondergeteekende biedt, *door koötting der Affaire*, beneden **Fabrijksprijzen** aan: eene aanzienlijke hoeveelheid **STEEN**, benevens **60 Last AFBRAAK**, aanwezig bij de STEENBAKKERIJ **Ter Holt.**

O. F. DE VRIES.

Er wordt GEVRAAGD:

een **KLEERMAKERSKNECHT**, zijn Werk goed verstaande, kunnende zich in persoon vervoegen bij den Mr. Kleermaker H. TER WIJN, te *Kiel-Windeweer*.

EENIG DEPÔT BIJ C. RIKKERS

van het beroemde Tand-Elixer

tegen **RHEUMATIEKE TANDPIJN**, ter **bevestiging** van **SCORBUTIEKE LOSSE TANDEN** en van het **TANDVLEESCH**, tegen den zoogenoemden **WORM** aan de **TANDEN**, en

TANDPOEDER,

tot **onderhouding** van het **glazuur** en tot **reiniging** der **TANDEN**, benevens een BERIGT wegens het gebruik, van den Tandmeester LEHMAN, JOSEPH SON, Ridder van de Kon. Pruissische Orde van den Rooden Adelaar 4de klasse met de Ster, te *Cleef*.

CIBARIA SALUBERRIMA,

IN PLAATS VAN

REVALENTA ARABICA.

De **CIBARIA** is het BESTE VOEDSEL voor jonge Kinderen en zwakke Menschen. Zij werkt spoediger, is smakelijker en veel goedkooper dan DU BARRY'S **Revalenta**, en heeft velen reeds hare heilzame krachten getoond. Zij wordt afgeleverd in **blikken bussen**, inhoudende: 12½, 25 en 50 Ned. Loodjes, voor 45 Cts., 80 Cts. en *f* 1,50; de **Prima** voor 75 Cts., *f* 1,40 en *f* 2,50; te *Groningen* bij den Heer R. T. TIDDENS; verder in de bekende **Depôts**, en aan het MAGAZIJN te *'s Gravenhage*, bij den Fabrikant J. A. VAN WIJK.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen.*

October 1856.

DAGEN.	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER.			VOCHTIGHEIDSTOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur.
19	771,40	770,98	771,48	8,7	13,2	10,8	max.	0,96	0,99	N.O.t.O.	N.O.	N.O.t.O.	mistig.	bewolkt.	helder.
20	771,26	769,52	769,58	8,8	13,5	10,1	0,99	0,85	0,98	O.N.O.	O.N.O.	O.	bewolkt.	helder.	„
21	769,06	768,75	769,74	5,6	13,0	9,3	0,94	0,83	0,96	O.t.Z.	Z.O.t.Z.	Z.Z.W.	helder.	„	„
22	772,02	772,21	772,68	11,0	13,8	10,8	0,94	0,88	0,96	Z.Z.W.	Z.W.	W.N.W.	betrokken,	bewolkt.	„
23	771,48	770,07	769,79	7,1	13,0	10,2	0,97	0,86	0,98	Z.	Z.W.t.W.	„	„	„	„
24	771,75	772,85	775,25	10,0	11,6	8,6	0,84	0,72	0,83	N.N.W.	N.t.W.	N.t.W.	„	betrokken.	„
25	774,94	774,79	774,96	9,6	10,9	9,5	0,80	0,77	0,84	N.t.W.	N.N.W.	N.N.W.	„	„	betrokken.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.